

WIADOMOŚCI HANDLU ZAGRANICZNEGO

*Handel zagraniczny
krajów
kapitalistycznych
w I połowie 1952 r.*

numer specjalny

1952

P · I · H · Z

*Tylko do użytku
slużbowego*

.....
Redakcja i administracja:

Polska Izba Handlu Zagranicznego, Warszawa, ul. Moża 35, tel. 8-98-90

.....
P.I.H.Z. Nr 4, dnia 25.XI.1952 Nakład 470 egz., format A 4

E R R A T A ważniejszych błędów

- str.1 wiersz 21 od góry, zamiast:"kupczej" winno być: "nabywczej",
" 2 " 4 od dołu, zamiast:"Stanów Zjednoczonych" winno być:
 "Stany Zjednoczone",
" 4 wiersz 18 od góry, zamiast:"uniemożliwiają" winno być:"umozli
 wiają",
" 5 wiersz 5 od dołu, zamiast:"braki" winno być:"barki",
" 6 wiersz 20 od dołu, zdanie powinno brzmieć:"Dane o strukturze
 handlu zagranicznego krajów kapitalistycznych i zależnych w
 I półroczu 1952 r. nie zostało jeszcze ogłoszone",
" 6 wiersz 15 od dołu, po słowie rezerw, wstawić:"tych",
" 6 wiersz 3 od dołu, przed słowem: "do" wstawić słowo:"wzrosło",
" 7 wiersz 8 od góry po słowach:"w I kwartale 1951r, wstawić:
 "był on o 52% wyższy od przywozu; eksport Cejlonu w pierwszych
 czterech miesiącach br.....",
" 10 wiersz 17 od dołu, skreślić:"i",
" 13 wiersz 22 od dołu, po słowie:"Stanów" zamiast:"z" wstawić:"i",
" 18 wiersz 20 od dołu, zamiast:"szczelnie" winno być:"szczególnie",
" 23 wiersz 27 od góry, po słowie:"kapitalistycznym" wstawić:
 "zmniejszenia"
" 29, wiersz 15 od dołu, zdanie winno brzmieć:"Umowa z Włochami
 przewiduje zwiększony wóz siarki i bauksytu",
" 32 wiersz 10 od dołu, zamiast:"laki" winno być:"lakiery",
" 35 wiersz 20 od góry, zamiast:"głównymi nabywcami" winno być:
 "główni nabywcy",
" 38 wiersz 17 od góry, po słowie "cytrusy" dać przecinek i wstawić
 słowo:"owoce",
" 46 wiersz 12 od dołu, zamiast:"wyrzucać na hałdy" winno być:
 "zniszczyć",
" 47 wiersz 4 od dołu, zamiast:"strefy" winno być:"sfery",
" 49 wiersz 3 od góry, zamiast:"kupczej" winno być:"nabywczej",
" 55 wiersz 19 od dołu, po słowie:"spadkiem" wstawić słowo:"cen"
 które jednocześnie należy wykreślić z wiersza 18-go.
" 59 wiersz 20 od dołu, skreślić pierwsze słowo:"na",
" 64 wiersz 9 od dołu, po słowach:"trzech miesięcy br." wstawić:
 "było",
" 66 wiersz 14 od dołu, po słowie: "Czechosłowacja" dodać:
 "/I półrocze/".

HANDEL ZAGRANICZNY KRAJÓW KAPITALISTYCZNYCH

W PIERWSZYM PÓŁROCZU 1952

Wyścig zbrojeń jaki miał miejsce w pierwszym półroczu 1952 r. szczególnie ujemnie wpłynął na stan handlu zagranicznego krajów kapitalistycznych. W dziedzinie tego handlu przeciwnieństwa w obozie imperialistycznym znacznie zaostrzyły się. Stosunki handlowe między krajami bloku atlantyckiego weszły w stadium poważnego kryzysu.

Jednym z wielu przejawów tego kryzysu jest dzisiejsze położenie w Europejskiej Unii Płatniczej, której trwanie zostało w czerwcu 1952 r. przedłużone jeszcze na jeden rok. Dwaj najwięksi uczestnicy tej Unii - Anglia i Francja - stracili znaczną część swoich widocznych rezerw walutowych i ostro ograniczyli swój import z krajów zachodnio-europejskich i innych. Doprowadziło to do dalszego pogorszenia się stosunków, do zaostrzenia się przeciwnieństw pomiędzy krajami kapitalistycznymi. Militaryzacja przeprowadzona w coraz większych rozmiarach podcięła gospodarkę tych krajów i postawiła je przed groźnym niebezpieczeństwem nowego kryzysu ekonomicznego.

Stale wzrastają trudności zbytu wywołane w pierwszej linii spadkiem siły kupczej mas pracujących w krajach kapitalizmu, stałym brakiem równowagi handlowych i płatniczych bilansów wielu krajów kapitalistycznych, brakiem środków płatniczych, oraz spadkiem cen na surowce przy jednoczesnym dążeniu panujących w przemyśle monopolii do zachowania wysokich cen towarów przemysłowych.

Wzrost trudności gospodarczych pogłębił antagonizm pomiędzy Stanami Zjednoczonymi i resztą świata kapitalistycznego, tymbardziej że kapitał monopolistyczny Stanów postanowił wykorzystać dla swoich celów trudności ekonomiczne pozostałych krajów obozu imperialistycznego i wzmocnił swój na nie nacisk.

Drogą zawarcia w 1952 r. szeregu lichwiarskich porozumień z innymi krajami kapitalistycznymi, w oparciu o prawo "o wzajemnej ochronie bezpieczeństwa" i o 4-ty punkt Planu Trumana, dalej drogą państwowych subsydiów dla eksportu broni, sprzętu i materiałów o znaczeniu strategicznym, subsydiów, które przekroczyły w ciągu tego półrocza 2,5 miliarda dolarów - monopol Stanów Zjednoczonych w dalszym ciągu potęgowały swoją ekspansję na rynki zagraniczne.

Ostrze tej ekspansji w dalszym ciągu przede wszystkim zwrócone jest przeciwko Anglii - najpotężniejszego rywala Stanów Zjednoczonych. Głównym polem tej amerykańsko-angielskiej rywalizacji stały się rynki strefy szterlingowej. W porównaniu z pierwszym kwartałem 1951 r. eksport amerykański do krajów strefy szterlingowej, bez Anglii, zwiększył się w pierwszym kwartale 1952 r. wartościowo o z górą 88%. Wzrost angielskiego eksportu w tym samym okresie czasu stanowił 41%.

Wykorzystując swoje wpływy Anglia podporządkowuje kraje strefy szterlingowej interesom własnej ekspansji. Pod pretekstem oszczędzania dolarów rząd angielski zwołał w styczniu 1952 r. konferencję ministrów finansów krajów strefy szterlingowej i na tej konferencji pod naciskiem Anglii przyjęto szereg rezolucji o znacznym zmniejszeniu importu ze Stanów Zjednoczonych. W wyniku tego średnio-miesięczny eksport Stanów Zjednoczonych do strefy szterlingowej - bez Anglii - spadł z 228 milionów dol. w pierwszym kwartale 1952 r. do 167 milionów dol. w kwietniu, do 159 milionów dol. w maju, tj. o 30%. Ten spadek eksportu Stanów do strefy szterlingowej jest tymbar-dziej dotkliwy dla amerykańskich monopolii, gdyż dotyczy on w pierwszej linii właśnie takich towarów, zbytych których jest szczególnie trudny. Np. w czerwcu 1952 r. rząd Anglii postanowił ograniczyć import amerykańskiego tytoniu o 60%.

Monopole Stanów Zjednoczonych walczą o uzyskanie pełnej kontroli nad rynkami krajów Ameryki Łacińskiej i eksport amerykański w pierwszym kwartale 1952 r. w porównaniu z odpowiednim okresem 1951 r. wzrósł o 13%.

Ale i tu ekspansja amerykańska ściera się z konkurencją Anglii, której eksport w tym czasie wzrósł o 15%, Niemiec zachodnich, które zwiększyły tylko w jednym 1951 swój eksport do tych krajów o 142%, Japonii, Francji i szeregu innych państw.

Również i kraje zmarshallizowane są areną walk Stanów Zjednoczonych z Anglią i innymi rywalami. W ciągu pierwszego kwartału 1952 r. eksport amerykański do tych krajów - bez Anglii - zwiększył się wartościowo o 25%, w porównaniu z pierwszym kwartałem 1951 r., podczas gdy eksport angielski wzrósł w tym samym czasie tylko o 3%. Jednakże jednostronny charakter handlu Stanów Zjednoczonych i wywołany tym deficyt dolarowy Europy Zachodniej, deficyt który w pierwszym półroczu 1952 r. ocenia się na powyżej 1,8 miliardów dol. - wywołuje natężenie oporu tych krajów przeciwko ekspansji Stanów Zjednoczonych. W kwietniu i w maju średnio-miesięczny eksport Stanów Zjednoczonych do krajów zmarshallizowanych spadł o 16% w porównaniu z pierwszym kwartałem 1952 r.

W 1952 r. Stany Zjednoczone wzmocniły swoją gospodarską ekspansję na obszary Bliskiego i Środkowego Wschodu dążąc tam do podważenia pozycji Anglii i Francji, zagarnięcia bardzo bogatych źródeł ropy tych obszarów i rynków zbytu.

W ciągu pierwszego kwartału 1952 r. eksport Stanów Zjednoczonych do Egiptu powiększył się w porównaniu z pierwszym kwartałem 1951r. o ponad 40%, a do Arabii Saudyjskiej - wzrósł trzykrotnie. W tym samym czasie eksport angielski do krajów Bliskiego i Dalekiego Wschodu wzrósł tylko nie więcej niż o 2%.

To osłabienie pozycji Anglii i innych rywali na rynkach Bliskiego i Środkowego Wschodu osiągnęły Stany Zjednoczone przy pomocy Niemiec zachodnich i Japonii. Przez zabór głównych gospodarczych pozycji i przy pomocy wprowadzonego przez siebie reżimu okupacji Stanów Zjednoczonych dążą do całkowitego podporządkowania sobie Niemiec zachodnich i Japonii. Jednakże zachodnio-niemieckie i japońskie monopole marzące o odzyskaniu utraconego stanowiska coraz bardziej ścierają się na róż-

nych rynkach nie tylko z Anglią i Francją, lecz również z amerykańskim imperializmem. Organ amerykańskich kół przemysłowych i handlowych gazeta Business Week skarży się 5 lipca 1952 roku, że "zachodnio-niemieccy eksporterzy wypierają amerykańskie firmy z argentyńskiego rynku maszyn rolniczych". Zgodnie z oficjalnymi argentyńskimi danymi monopole zachodnio-niemieckie dostarczają teraz do Argentyny dwa razy więcej maszyn rolniczych niż Stany Zjednoczone. Szybko posuwa się wznowienie działalności zagranicznych filii zachodnio-niemieckich koncernów w krajach Łacińskiej Ameryki, Środkowego i Bliskiego Wschodu, Afryki itd. Poważnym zagrożeniem i to nie tylko dla Anglii, ale i dla wielu firm amerykańskich jest również wzrost konkurencji japońskiej. W kwietniu 1952 r. doniesiono z New Yorku, że od czasu wznowienia się japońskiej konkurencji tj. od początku 1950 r. ilość robotników w Stanach Zjednoczonych pracujących w fabrykach sztucznego jedwabiu spadła do połowy i cały szereg przedsiębiorstw znajduje się na krawędzi bankructwa. Zaostrzenie się walk w obozie imperialistycznym o rynki zbytu w dużym stopniu wywołane było wzrostem agresywnego protekcyjnizmu Stanów Zjednoczonych jak również ograniczeniem importu w strefach szterlingowych i franka francuskiego i w szeregu innych krajów kapitalistycznych. Poza ograniczeniami już w Stanach Zjednoczonych wprowadzonymi jak np. serów, fileów kapeluszników i innych towarów, nieprzerwanie do Komisji Tarifyjowej Stanów Zjednoczonych, napływają żądania z różnych gałęzi przemysłu podwyższenia ceł, w celu ograniczenia wwozu zagarków, motocykli, rowerów i części zapasowych i szeregu innych towarów. W obliczu wstrząsających trudności zbytu na światowym rynku kapitalistycznym kraje takie, jak: Stany Zjednoczone, Anglia, Francja, zachodnie Niemcy zaczęły szeroko stosować dumping, premie eksportowe, jawne i tajne subsydiowanie, wywozu, stwarzając szczególnie wygodne warunki kredytowe dla eksportu itp.

We Francji w lipcu 1952 r. rząd w ukrytej formie wprowadził premiowanie eksportu - drogą przyznania ulg podatkowych przy wywiezie większości wyrobów gotowych i wielu rodzajów artykułów żywnościowych.

Średnio premie te wynosiły ok. 12% wartości odnośnych towarów. Największe subsydia eksportowe wprowadzono dla motorów samochodowych, dla motocykli, rowerów, tekstylii, konfekcji, wyrobów skórzanych, barwników organicznych, soli potasowych, przedmiotów gospodarstwa domowego, obrabiarek, maszyn i sprzętu elektrotechnicznego, instrumentów optycznych itd. W Niemczech zachodnich zamierza się zwiększyć premie dla eksporterów do krajów dolarowych z 5 do 8% wartości wywożonych towarów. W lipcu rząd angielski również postanowił stworzyć bardziej dogodne warunki dla kredytowania eksportu. Te i inne zarządzenia jeszcze bardziej zaostrzyły walkę konkurencyjną między państwami imperialistycznymi o rynki zbytu.

Zaostrzenie się konkurencji na rynkach zbytu i pogorszenie się ogólnej koniunktury rynków kapitalistycznych spowodowały wzmożenie walki o tanie surowce pomiędzy poszczególnymi krajami i monopolami, a przede wszystkim pomiędzy Stanami Zjednoczonymi i Anglią. Amerykańskie monopole, najwięksi importerzy surowców z Anglii i innych krajów, kontrolujące ich produkcję i zbyt, dążą do dalszego zwiększenia swoich zysków drogą potaniaenia surowców.

Plany amerykańskich monopolii zmierzające do wykorzystania t.zw. "Międzynarodowej Organizacji dla Spraw Surowcowych", jako organ, którego głównym zadaniem jest zaopatrzenie Stanów Zjednoczonych w surowce po korzystnych dla nich cenach spotkały się z silnym oporem krajów - dostawców. Np. Brazylia odmówiła dostaw wolframu po ustalonej przez Stany Zjednoczone cenie, Chile również nie zgodziło się na dostarczenie miedzi po cenie ustalonej w wysokości 600 \$ za tonę i ostatecznie wywalczyło wyższą cenę do 770 \$ za tonę. W ten sposób opór przeciwko imperialistycznej polityce Stanów Zjednoczonych wzrósł znacznie wśród najbardziej od nich zależnych państw.

Monopole amerykańskie po szeregu poważnych niepowodzeniach w "Międzynarodowej Organizacji Surowcowej" wysuwają ostatnio coraz częściej różnego rodzaju propozycje zmierzające właściwie do likwidacji tej organizacji. Pod tym względem charakterystyczne są poprawki do "prawa o wojennej produkcji" wniesione przez senatora Fergusona i jednego z członków Izby Reprezentantów, Sedlaka. Poprawki te uniemożliwiają Stanom Zjednoczonym uchylene się od uczestnictwa w rozdziale miedzi, aluminium, siarki i niektórych towarów produkcyjnych i zbyt których są opanowane przez amerykańskie monopole. Choć w czerwcu 1952 r. Kongres złagodził nieco ostateczną redakcję tych poprawek, to jednak istota ich nie uległa zmianie i przez to zadany został śmiertelny cios "Międzynarodowej Organizacji Surowców". Jak widać z wynurzeń "Financial Times" nawet sfery amerykańskie przyznają, że poprawki Fergusona - Sedlaka "szybko doprowadzą do zupełnego rozpadnięcia się tej organizacji, gdyż i inni jej uczestnicy nie zgodzą się na rozdział produkowanych przez nich surowców o ile Stany Zjednoczone uchylają się od współpracy w tym kierunku w stosunku do towarów, których są głównymi producentami".

Ostatnie wiadomości z terenu "Międzynarodowej Organizacji Surowcowej" świadczą o tym, że pod wpływem zastrzeżeń się przeciwności pomiędzy głównymi państwami imperialistycznymi działalność tej organizacji gwałtownie kurczy się. W czerwcu zniesiono rozdział cynku; komitet do spraw bawełny i lintersu zamierza się zlikwidować we wrześniu. Oczekiwać należy, że wkrótce ulegną likwidacji i inne towarowe komitety, które nie mogły doprowadzić do uzgodnionych postanowień i schematów rozdziału odnośnych towarów.

W ostatnich czasach prasa angielska niedwuznacznie daje do zrozumienia, że Anglia może zastosować jeszcze jeden oręż w jej oporze przeciwko amerykańskim monopolom; ma się na myśli stworzenie nowych porozumień kartelowych, których celem byłoby utrzymanie cen szeregu towarów na poziomie korzystnym dla angielskich monopolii.

Koła rządzące w Stanach Zjednoczonych domagają się od krajów zmarshallizowanych dalszego ograniczania wymiany towarowej z krajami obozu demokratycznego, pomimo, że tego rodzaju ograniczenia są wysoce szkodliwe dla interesów narodowych tych krajów.

Zastępca amerykańskiego sekretarza Stanu dla spraw gospodarczych na konferencji w Paryżu w lipcu 1952 domagał się od uczestników tej konferencji, przedstawicieli wojennego Atlantycznego bloku i Niemiec zachodnich przerwania, lub znaczą-

nego ograniczenia wywozu do krajów obozu demokratycznego towarów, które zgodnie z Battle-Bill określone zostały jako "strategiczne" i to nawet w tych wypadkach kiedy kraje zachodnie-europejskie zawarły na dostawę tych towarów kontrakty sprzedaży i wydały licencje wywozowe. Jednakże amerykańscy monopolisci mają coraz większe trudności w realizacji tej polityki, gdyż z każdym dniem wzrasta w najróżnorodniejszych kołach państw kapitalistycznych ilość zwolenników nieskrępowanej wymiany towarowej pomiędzy Zachodem i Wschodem. Handel zagraniczny krajów kapitalistycznych w pierwszym półroczu 1952 r. wykazał po raz pierwszy od zakończenia II wojny światowej spadek zarówno pod względem ilościowym jak i wartościowym. Według danych tymczasowych handel ten w I półroczu 1952 roku spadł wartościowo o 4% w stosunku do II połowy 1951 r., a o 6% w stosunku do I-szej połowy 1951 r. W tym samym okresie czasu spadek ilościowy wyniósł odpowiednio 5% i 3%.

Handel zagraniczny krajów kapitalistycznych

	imp.cif w mlr.\$	eksp.fob w mlr.\$	obroty w mlr.\$	indeks ilość. 1938= 100
1950				
I półrocze	26,7	24,7	51,4	113
II "	31,1	30,6	61,7	128
1951				
I półrocze	39,0	37,4	76,4	136
II "	40,6	37,7	78,3	133
1952				
w tym:				
I kwartał	19,5	17,9	37,4	-
II kwartał	18,4	17,5	35,9	-

Spadek obrotów handlu zagranicznego krajów kapitalistycznych w I półroczu 1952 r. wywołany został polityką militaryzacji gospodarki narzuconą tym krajom przez monopole Stanów Zjednoczonych, polityką która spowodowała dalsze pogorszenie się stopy życiowej szerokich mas pracujących.

Do spadku tego przyczynił się również bojkot wymiany handlowej z krajami obozu demokratycznego. Zgubny wpływ tej amerykańskiej polityki szczególnie w całej pełni występuje jeśli wziąć pod uwagę nierównomierność rozwoju handlu zagranicznego poszczególnych krajów kapitalistycznych w I połowie 1952 r. Podczas gdy ilościowo eksport Stanów Zjednoczonych w I połowie 1952 r. wzrósł o 8%, to eksport pozostałych głównych krajów kapitalistycznych albo spadł po-niżej poziomu roku ubiegłego, lub też z trudem utrzymał się na tym poziomie. Daje się zauważyć szczególnie silny spadek eksportu z krajów kolonialnych i zależnych, a to w wyniku znacznego spadku cen wielu towarów przez kraje te sprzedawanych. Np. eksport Indii w I półroczu 1952 r. wg. danych tymczasowych spadł o 30% w porównaniu z I półroczem 1951 r., a o 17% w porównaniu z II półroczem 1951 r. Stany Zjednoczone przerzucając ciężar przygotowania nowej wojny na braki innych krajów kapitalistycznych dążą do rozwoju swojego handlu zagranicznego ich kosztem.

Struktura handlu zagranicznego państw kapitalistycznych w I połowie 1952 r. jest w dalszym ciągu odbiciem polityki podporządkowania handlu celom przygotowania agresji. Eksport

broni ze Stanów Zjednoczonych w omawianym okresie zwiększył się o 35% w porównaniu z I półroczem 1951 r. i wyniósł 1 040 mln. dolarów, eksport sprzętu wojennego z Anglii wzrósł o 42% itd.

Zmiany w strukturze handlu zagranicznego krajów kapital.

	1937 %	1950 %	1951 %	I-szy kwartał 1952 %
Kraje imperialistycz- ne. 1/				
Eksport - ogółem	100,0	100,0	100,0	100,0
w tym:				
żywność	10,9	12,0	11,7	12,5
surowce i pół- fabrykaty	30,9	28,1	27,9	27,4
gotowe wyroby	58,5	59,3	60,1	59,8
Import - ogółem	100,0	100,0	100,0	100,0
w tym:				
żywność	31,4	31,0	27,5	27,9
surowce i pół- fabrykaty	46,0	47,1	51,0	51,5
gotowe wyroby	22,4	21,7	21,3	20,5

1/ Stany Zjednoczone, Anglia, Francja, Włochy, Niemcy zachodnie, Belgia, Holandia, Szwecja, Norwegia.

W imporcie państw imperialistycznych w dalszym ciągu wzrastał udział surowców i półfabrykatów o znaczeniu strategicznym. W pierwszym kwartale 1952 r. udział ten wzrósł do 52% wobec 51% w 1951 r. i 47% w 1950 r. W tym samym czasie udział żywności w imporcie tych krajów pozostawał na niskim poziomie 1951 r. tj. stanowił 28% wobec 31% w 1950 r.

Dane o strukturze handlu zagranicznego krajów kapitalistycznych i zależnych nie zostały jeszcze w I-szym półroczu 1952 r. ogłoszone. Z posiadanych statystyk za rok 1951 wnioskować można o pogłębieniu się kolonialnego charakteru ich handlu. Udział surowców w eksporcie krajów kolonialnych wzrósł w 1951 r. do 65% wobec 58% w 1950 r., co jest dowodem głębszej eksploatacji rezerw krajów przez grupę państw imperialistycznych. Jednocześnie udział wyrobów gotowych w eksporcie krajów kolonialnych i zależnych spadł z 16% do 13%. Na odwrót w imporcie tych krajów wyroby gotowe stanowią główną pozycję.

Analiza struktury geograficznej handlu zagranicznego krajów kapitalistycznych w I połowie 1952 r. wykazuje dalsze zachwianie się równowagi pomiędzy importem i eksportem poszczególnych grup tych państw. Deficyt handlu zagranicznego Europy zmarshallizowanej w I połowie 1952 r. osiągnął sumę 3,3 mld. dolarów i zwiększył się w porównaniu z I połową 1951 roku o 14%. W tym samym czasie dodatnie saldo bilansu handlowego Stanów Zjednoczonych /import ujęty w cenach cif, a eksport w cenach fob/ do 2 mld. dolarów tj. o 124%. Dalszy wzrost deficytów bilansów handlowych Europy Zachodniej i aktywności bilansu handlowego Stanów Zjednoczonych pogłębił

jeszcze bardziej rozkład handlu zagranicznego krajów kapitalistycznych.

Dane o handlu zagranicznym krajów kolonialnych i zależnych świadczą o ujemnym kształtowaniu się ich bilansów handlowych. Np. w I połowie 1952 r. eksport Indii był o 44% mniejszy od ich importu, podczas gdy w I połowie 1951 r. eksport przewyższał import o 15%, eksport Egiptu w I-szym kwartale tego roku jest o 17% niższy od importu, a w I kwartale 1951 r. kształtował się na poziomie niższym od importu o 5%, a w tym samym okresie 1951 r. przewyższał go o 16%. Ten ciągle wzrastający brak równowagi między eksportem i importem pogorszył znacznie położenie dewizowe tych krajów.

Poniżej podajemy krótki zarys sytuacji w handlu zagranicznym szeregu państw kapitalistycznych.

STANY ZJEDNOCZONE AMERYKI PÓŁNOCNEJ

Charakterystyczną cechą polityki handlu zagranicznego Stanów Zjednoczonych w I połowie 1952 r. było spotęgowanie walki o rynki zbytu, źródła surowców i sfery lokat kapitałowych. Wobec dużych trudności zbytu szeregu towarów na rynku wewnętrznym Stany Zjednoczone dążyły do rozszerzenia swej ekspansji na rynki Zachodnio-Europejskie, Południowo-Wschodniej Azji, Afryki, Bliskiego Wschodu i do osłabienia tam pozycji Anglii, Francji i innych państw kapitalistycznych. W związku z tym sprzeczności między Stanami Zjednoczonymi a innymi krajami imperialistycznymi w szczególności Anglią i Francją, jeszcze bardziej zaostrzyły się.

Podstawowymi posunięciami rządu amerykańskiego w dziedzinie polityki handlowej w ostatnim czasie były: przyjęcie t.zw. prawa o wzajemnym bezpieczeństwie, prawa będącego narzędziem agresywnego amerykańskiego imperializmu, oraz zawarcie, w związku z tym prawem, umów z szeregiem państw kapitalistycznych /Brazylia, Chile, Pakistan, Izrael, ii./ jeszcze bardziej podporządkowujących te kraje niż zawarte dawniej umowy planu Marshalla. Te porozumienia zawarte były pod silnym naciskiem Stanów Zjednoczonych. Np. parlament Indonezji odmówił ratyfikowania takiej umowy ze Stanami Zjednoczonymi podpisanej przez ministra spraw zagranicznych Indonezji. W rezultacie i minister i rząd musieli pójść do dymisji. Umowy zobowiązały państwa do przyspieszenia militaryzacji ich gospodarki, do zabezpieczenia produkcji surowców i do dostaw ich do Stanów Zjednoczonych oraz do współpracy ze Stanami Zjednoczonymi w kierunku ograniczenia handlu z krajami obozu demokratycznego.

Dla wzmożenia wywozu kapitałów Stany Zjednoczone w końcu I półrocza 1952 r. wprowadziły uzupełnienie do t.zw. prawa o wzajemnym bezpieczeństwie /Mutual Security Akt § 516/, które przewiduje zabezpieczenie gwarancji dla amerykańskich inwestycji kapitałowych w krajach korzystających z gospodarczej lub technicznej "pomocy" Stanów Zjednoczonych. W myśl tego uzupełnienia zawarte już zostały układy z Belgią, Niemcami Zachodnimi, Filipinami, Austrią, Danią, Grecją, Francją, Włochami, Norwegią, Holandią, Turcją i Wielką Brytanią. Gwarancje te zabezpieczają amerykańskich finansistów od wywłaszczeń, zapewniają im zamianę ich dochodów na dolary.

Rozszerzając swoją handlową ekspansję na obce rynki, Stany Zjednoczone jednocześnie wzmacniają protekcjonizm u siebie. W celu utrzymania cen monopolowych na rynku wewnętrznym i uniknięcia zagranicznej konkurencji, amerykańskie przemysłowe korporacje przeprowadziły szeregwyżek stawek celnych na wiele towarów /motocykle, ceramikę, zegarki itd/.

Równolegle ze zwykłą opłat celnych wzmacnia się również tendencja do stosowania ilościowych ograniczeń wwozu. Wrazem tej polityki są poprawki wniesione przez senatora Capehardta przewidujące wprowadzenie ograniczeń importowych dla towarów wytwarzanych z surowców, których produkcja i zużycie w Stanach Zjednoczonych poddane są kontroli. Poprawki te spotkały się z licznymi protestami, jednakże zostały one przez Kongres przyjęte z ważnością do 1 lipca 1953 r. O nasileniu protekcjonizmu świadczy również fakt, że Senat odłożył rozpatrzenie wniosków zmierzających do uproszczenia manipulacji celnych. Formalności celne odgrywają w Stanach Zjednoczonych dużą rolę w kierunku utrudniania wwozu zagranicznych towarów na rynek amery-

kański. Spotęgowanie amerykańskiego protekcjonizmu wywołało ogromne niezadowolenie i ostre protesty ze strony wielu krajów kapitalistycznych, szczególnie ze strony Anglii, Szwajcarii, Włoch, Belgii. Anglia i Szwajcaria na wiosnę br. wystosowały specjalne noty w tej sprawie. W notach tych wskazywały one na to, że wprowadzone ograniczenia zmniejszają ich wpływy dolarowe i pogorszą ich dewizowe położenie. Belgia oświadczyła rządowi Stanów Zjednoczonych, że w odpowiedzi na zwyczaj amerykańskich stawek celnych ze swej strony zawiesi ulgi taryfowe stosowane przy wwozie amerykańskich towarów.

Szereg krajów kapitalistycznych domagało się zwołania konferencji uczestników genewskiego porozumienia w sprawie handlu i taryf, celem omówienia na tej konferencji kwestii niedotrzymania przez Stany Zjednoczone, przyjętych zobowiązań. Wzmożenie protekcjonizmu ~~wzrostu ograniczeń~~ i obawy również i w samych Stanach Zjednoczonych. Niektórzy przedstawiciele kół przemysłowych i handlowych są zdania, że polityka wysokich taryf celnych i ograniczeń ilościowych wwozu wywołała jeszcze znacznie większe ograniczenia importu ze Stanów Zjednoczonych, co doprowadzić może do zmniejszenia zakupów krajów zachodnio-europejskich w Ameryce i skłonić je do rozszerzenia swych stosunków handlowych z krajami obozu demokratycznego. A tego właśnie najbardziej się Stany Zjednoczone obawiają.

Stany Zjednoczone przy pomocy różnorodnych groźb zmuszają kraje zachodnio-europejskie do ograniczenia wymiany towarowej z krajami obozu demokratycznego. Na skutek żądań amerykańskich importerzy zachodnio-europejscy zmuszeni są, poczynając od 1 maja 1952 r. przedkładać Stanom Zjednoczonym certyfikaty zaświadczone przez odnośne rządy, w których zapewnia się się oficjalnie, że t.zw. strategiczne towary importowane ze Stanów Zjednoczonych nie będą reeksportowane. Stany Zjednoczone powiadomiły Włochy, Holandię i Danię, że jeżeli kraje te nie zaprzestaną naruszania t.zw. Battle-Bill, który ogranicza handel z krajami demokratycznego obozu, to będą pozbawione "pomocy" amerykańskiej.

Tempo wzrostu eksportu Stanów Zjednoczonych znacznie osłabło w ciągu I kwartału 1952 r., a w II kwartale eksport ten spadł w porównaniu z I kwartałem. W czerwcu kształtował się on o 20% poniżej czerwca r.ub. Ten spadek wywołany jest głównie ograniczeniami importowymi i wprowadzonymi w I półroczu 1952 r. przez wiele państw jak Anglia, Francja, Belgia, Australia, Nowa Zelandia, Brazylia, Chile, Argentyna ii. Działanie tych ograniczeń wystąpi w całej pełni jednak dopiero w II półroczu br.

Eksport Stanów Zjednoczonych ilościowo wzrósł w I półroczu 1952 r. w porównaniu z odpowiednim okresem 1951 r. o 8,7%, a w porównaniu z II półroczem 1951 r. o 3,2%, wartościowo zaś wzrósł o 8,2% i 4,1%.

Import Stanów Zjednoczonych w I półroczu 1952 r. wzrósł nieznacznie w porównaniu z importem II półrocza 1951 r., lecz zmniejszył się w porównaniu z I półroczem 1951 r. i to głównie z powodu wzmożenia polityki protekcjonistycznej.

Saldo dodatnie bilansu handlowego spadło nieco w I półroczu 1952 r. w porównaniu z II półroczem r.ub. ale było jednakże 2,5 raza większe niż w I półroczu 1950 i o 91,2% wyższe od salda dodatniego I półrocza 1951 r.

Handel zagraniczny Stanów Zjednoczonych

	1950 r.		1951 r.		1952 r.		
	I półr.	II półr.	I półr.	II półr.	I półr.	I kw.	II kw.
Wartość w mln \$							
Eksport łącznie							
z reeksp.	4.875	5.400	7.366	7.664	7.976	4.009	3.967
Import	3.820	5.033	6.017	4.960	5.405	2.777	2.628
Saldo	+ 1.055	+ 1.367	+ 1.349	+ 2.714	+ 2.571	+1.232	+1.339
Tonaż 1936-38 = 100							
Eksport	188	197	241	253	261	263	260
Import	137	156	155	134	130	151	150

Źródła: Survey of Current Business, 1951, sierpień
Foreign Commerce Weekly 1952, sierpień, wrzesień

W strukturze eksportu Stanów Zjednoczonych wzrósł udział towarów gotowych w I półroczu 1952, w porównaniu z II półroczem 1951 r. Stało się to na skutek zwiększenia wywozu wyposażenia dla fabryk przemysłu zbrojeniowego państw bloku Atlantycznego oraz sprzętu dostarczanego w myśl programu o pomocy wojennej. Eksport broni w II półroczu 1952 r. wzrósł w porównaniu z I półroczem 1951 r. o 32,7% osiągając sumę 1.056 mln \$. Oczekuje się, że eksport ten w 1952 r. osiągnie sumę około 3 mld \$. Udział broni w ogólnym eksporcie Stanów Zjednoczonych w I półroczu 1952 r. wyniósł 13,2% wobec 10,5% w I półroczu 1951 r. i 3% w I półroczu 1950 r. Od początku amerykańskiej agresji w Korei do 1 lipca 1952 r. eksport broni osiągnął sumę ok. 3 mld \$.

Udział surowców i półfabrykatów w eksporcie Stanów Zjednoczonych spadł w I półroczu 1952 r. do 25,4% wobec 30,0% w II półroczu 1951 r., głównie w wyniku zwiększenia zużycia surowców w krajowym przemyśle zbrojeniowym oraz gromadzenia rezerw strategicznych. Udział żywności w ogólnym eksporcie wzrósł do 15,3% wobec 14,0% w II półroczu 1951 r. w wyniku wzrostu eksportu pszenicy.

Struktura eksportu Stanów Zjednoczonych

	1936-38	1950 r.		1951 r.		1952 r.
		I półr.	II półr.	I półr.	II półr.	I półr.
Towar						
wyroby gotowe su- rowce i	48,9	56,0	57,7	58,1	56,0	59,3
półfabry- katy	40,6	30,4	28,9	25,5	30,0	25,4
żywność	10,5	13,6	13,4	16,4	14,0	15,3

W I półroczu 1952 r. równolegle do wzrostu wywozu sprzętu wojennego zarysował się spadek eksportu gotowych wyrobów cywilnej konsumpcji. Np. w tym okresie spadł eksport osobowych samochodów o 32,8% w porównaniu z okresem poprzednim, a wyrobów tekstylnych o 20%.

Eksport głównych towarów ze Stanów Zjednoczonych

	I półrocze		1951 w mln \$	1952
	1951 w tys. ton	1952 w tys. ton		
pszenica				
i mąka	1.431,7	1.622,3	526	596
bawełna	469,0	595,0	515	573
tytoń	75,7	73,4	98	99
węgiel				
/mln ton/	22,7	27,2	233	279
ropa naftowa				
i prod. naftowe	-	-	321	408
czarne metale				
i wyroby	1.602	2.382	289	401
wyposażenia				
i sprzęt	-	-	1.248	1.449
samochody i				
części	-	-	602	586
a w tym				
ciężarowe				
/w tys. szt./	104	91	180	184
osobowe				
/w tys. szt./	124	86	193	148
tekstylia	-	-	438	346
chemikalia	-	-	463	538

W związku z wyścigiem zbrojeń Stany Zjednoczone znacznie zwiększyły swój wóz wojenno-strategicznych surowców w omawianym okresie przy jednoczesnym zmniejszeniu wwozu artykułów szerokiego spożycia.

Struktura importu Stanów Zjednoczonych

/ w %% - całości /

	1936-38	1950 r.		1951 r.		1952 r.
		I pół.	II pół.	I pół.	II pół.	I pół.
Wyroby gotowe	19,4	17,6	16,9	16,7	19,0	18,6
surowce i						
półfabrykaty	51,3	51,6	53,3	54,7	52,5	52,1
żywność	29,3	30,8	29,8	28,6	28,5	29,3

W I półroczu 1952 r. Stany Zjednoczone zwiększyły w porównaniu z I półroczem 1951 r. import metali kolorowych i stopów, kauczuku naturalnego, niektórych rodzajów wyposażenia dla przedsiębiorstw przemysłu zbrojeniowego /jak obrabiarki dla fabryk samolotów/, a zmniejszyły wóz takich towarów jak tekstylia, futra, cukier ii. W I półroczu 1952 r. import ołowiu wzrósł w porównaniu z I półroczem 1951 r. więcej niż trzykrot-

nie, cynku prawie trzykrotnie, a kauczuku o 22,7%.

Import głównych towarów do Stanów Zjednoczonych

	I półrocze			
	1951 r. w tys. ton	1952 r.	1951 r. w mln \$	1952 r.
Kauczuk naturalny	375,9	461,2	433	412
wełna	107,4	73,4	466	198
ropa naft. i produkty	-	-	317	343
metale kolorowe				
stopy, rudy i koncentraty	-	-	490	727
cukier trzcinowy	1.863,4	2.030,7	218	235
kawa	702,2	619,9	729	700
papier gazetowy	2.216,7	2.257,9	241	271
sprzęt przem. i środki trans.	-	-	123	182
wyroby stalowe	1.837	685	183	98
chemikalia	-	-	169	131

Dane o strukturze geograficznej handlu zagranicznego Stanów Zjednoczonych w I półroczu 1952 r. w porównaniu z I i II półroczem 1951 r. wykazują pewien spadek udziału w ogólnym eksporcie krajów Europy Zachodniej, co nastąpiło w związku z wprowadzeniem przez te kraje ostrych ograniczeń importowych towarów amerykańskich. Udział Europy Zachodniej w ogólnym imporcie Stanów zmalał na skutek ograniczeń importowych Stanów z podwyższenia stawek celnych. Udział krajów Ameryki Łacińskiej w eksporcie Stanów Zjednoczonych nieco zmalał w omawianym okresie w porównaniu z I półroczem 1951 r. Ten spadek spowodowany był wzmożeniem się konkurencji Anglii i Niemiec zachodnich na tych rynkach. W wielu wypadkach kraje Ameryki Łacińskiej zakupują sprzęt energetyczny i rolniczy w krajach zachodnio-europejskich pomimo starań amerykańskich koncernów zdobycia tych zamówień. Np. zamówienia na maszyny rolnicze Argentyna oddała zachodnio-europejskim firmom, pomimo zabiegów "International Harvester Co".

W I półroczu 1952 r. import do Stanów Zjednoczonych z krajów Ameryki Łacińskiej spadł o 8,4%, z Argentyny prawie do jednej trzeciej, a z Brazylii o 16%. Spadek ten szczególnie zaznaczył się w imporcie z tych krajów cyny, kawy, kakao, wełny.

W omawianym okresie wzrósł amerykański eksport do krajów Poł.-Wschodniej Azji i to głównie artykułów cywilnej konsumpcji, jak tekstylii i żywności.

Eksport Stanów Zjednoczonych do Indii wzrósł w porównaniu z I półroczem 1951 r. o 80%, głównie pszenicy, a do Pakistanu o 55%. Udział Azji w ogólnym imporcie Stanów Zjednoczonych w I półroczu 1952 r. spadł w porównaniu z I półroczem 1951 r. Ten spadek nastąpił na skutek ograniczenia amerykańskich zakupów surowców, których rezerwy są uważane obecnie w Stanach Zjedno-

czonych za wystarczające. Na wysokim poziomie natomiast utrzymał się import rudy manganowej, ropy naftowej, rudy chromowej.

Handel Stanów Zjednoczonych z krajami obozu demokratycznego w I półroczu br. na skutek przeprowadzonej przez rząd amerykański gospodarczej blokady tego obozu prawie całkowicie ustał.

Udział ZSRR i europejskich krajów demokracji ludowej w eksporcie Stanów Zjednoczonych w I półroczu 1952 r. wynosił 0,006, a w imporcie 0,4%.

Struktura geograficzna handlu zagranicznego Stanów Zjednoczonych

/ w mln \$ i %% -całości/

	Eksport					Import				
	1950 r.		1951 r.		1952 r.	1950 r.		1951 r.		1952 r.
	I półr.	II półr.	I półr.	II półr.	I półr.	I półr.	II półr.	I półr.	II półr.	I półr.
Ogółem	4875	5400	7366	7664	7976	3820	5033	6017	4950	5405
	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Kanada	927	1112	1416	1276	1480	882	1075	1115	1160	1155
	19,4	20,6	19,3	16,7	18,5	23,8	21,4	18,6	23,6	21,4
Ameryka łacińska	1331	1541	1859	1885	2001	1334	1678	1947	1534	1784
	27,3	28,0	25,2	24,6	25,1	34,8	33,3	32,4	30,9	33,0
Kraje zamorskie Europy	1539	1626	2375	2447	2522	483	778	1026	884	895
Zachodniej	31,6	30,0	32,2	31,9	31,6	12,5	15,2	17,1	17,8	16,6
w tym Anglia	230	290	354	544	395	126	209	240	226	238
	4,7	5,3	4,8	7,0	5,0	3,3	3,0	4,0	4,5	4,4
ZSRR i kraje Dem.Lud.	17	9	2	1	0,5	42	38	36	28	20
	0,3	0,2	0,03	0,013	0,006	1,1	0,8	0,6	0,6	0,4
Inne kraje europ.	49	55	138	135	96	46	142	63	74	65
	1,0	1,0	1,9	1,6	1,2	1,2	2,8	1,0	1,5	1,2
Azja	780	811	1210	1459	1418	706	939	1193	869	979
	16,0	15,0	16,4	19,2	17,8	18,1	18,9	19,7	17,5	18,0
Oceania	65	79	89	156	130	101	107	266	184	140
	1,2	1,5	1,2	2,0	1,7	2,6	2,1	4,4	3,7	2,6
Afryka	167	197	277	305	329	226	276	371	217	367
	3,2	3,7	3,77	4,0	4,1	5,9	5,5	6,2	4,4	6,8

Źródło: "Foreign Commerce Weekly" 1.X.1951 oraz z 9.VI. i 8.IX.1952 r.

A N G L I A

Szybkie narastanie trudności gospodarczych Anglii, nasilenie walki konkurencyjnej i zaostrzenie się przeciwieństw na światowym rynku kapitalistycznym - znajdują swe odbicie w polityce handlowej tego kraju w ostatnim czasie.

Wydatkowanie ogromnych sum na wyścig zbrojeń i wojny kolonialne stały się główną przyczyną kolosalnego deficytu bilansu handlowego i wzrostu deficytu bilansu płatniczego. Pokrywanie salda ujemnego Anglii i pozostałych krajów strefy szterlingowej ze strefą dolarową spowodowało katastrofalny spadek rezerw złota i dolarów. Od czerwca 1951 r. do czerwca 1952 r. rezerwy te zmniejszyły się z 3867 mln dol. do 1685 mln dol., tj. spadły mniej więcej do połowy. Posiadane obecnie rezerwy zaledwie wystarczają na płacenie ośmioletniego importu kraju, podczas gdy przed wojną rezerwy walutowe wystarczały zazwyczaj na zapłatę za 8-miesięczny i większy import.

W maju 1952 r. Anglia wyczerpała swoje saldo kredytowe w Europejskiej Unii Płatniczej, wynoszące 379 mln £. Oznacza to, że obecnie wszelki deficyt z krajami zachodnio-europejskimi musi Anglia pokrywać przelewem złota lub dolarów. W rzeczywistości więc kraje - uczestnicy EPU - stały się obciążeniem dla Anglii krajami drugiej strefy dolarowej, co doprowadza do jeszcze większego pogłębienia kryzysu dewizowego i zaostrzenia się przeciwieństw handlowych pomiędzy Anglią a pozostałymi krajami kapitalistycznymi.

W celu podtrzymania i rozszerzenia eksportu w lutym 1952 r., zatwierdzone zostało prawo, zwiększając fundusz Export Credit Guarantee Department z 600 mln £ do 900 mln £. W 1951/1952 roku finansowym udział w ogólnym eksporcie tych transakcji, które pokryte były gwarancją powyższego departamentu wzrósł z 8% w 1946/1947 do 15%. Rząd wprowadził priorytety w zaopatrzeniu w surowce deficytowe przedsiębiorstw, pracujących na eksport.

Dążąc do zwiększenia eksportu, rząd angielski wprowadził ograniczenie podaży na rynek wewnętrzny takich wyrobów, na które utrzymywał się popyt za granicą. W 1952 r. dostawy na rynek wewnętrzny wyposażenia przemysłowego i środków transportowych zmniejszono w porównaniu z 1951 r. o 150-200 mln £. W miarę narastania trudności w rozszerzeniu eksportu, rząd angielski w coraz większym stopniu zaczął stosować jawne i tajne dumpingowe metody popierania wywozu. Nawet "Economist" w lipcu 1952 r. przyznał, że decyzja angielskiego towarzystwa "Ford-Motor" obniżenia cen samochodów o 5% dla rynku wewnętrznego, a o 10% - dla eksportu wywołana była koniecznością obejścia antydumpingowych praw niektórych krajów.

Koła rządzące Anglii uciekają się do bardziej skutecznych środków, aby zahamować przenikanie Stanów Zjednoczonych na tradycyjne rynki angielskie. Rząd, pod pretekstem konieczności oszczędzania dolarów, zwołał w styczniu 1952 r. konferencję ministrów finansów strefy szterlingowej, na której, pod naciskiem Anglii, postanowiono znacznie zmniejszyć import ze strefy dolarowej. Według danych amerykańskiej prasy - "amerykański eksport do strefy szterlingowej w wyniku tych postanowień spadnie o 15% w porównaniu z 1951r.". Pod bezpośrednim naciskiem Anglii, kraje takie, jak: Australia, Nowa Zelandia,

Malaje, Unia Poł.-Afrykańska - znacznie zmniejszyły również wóz z Japonii i w ten sposób zwiększyły możliwość zbytu towarów angielskich. Podobne środki walki konkurencyjnej zamierza Anglia zastosować i w stosunku do swych zachodnio-europejskich rywali.

Pomimo to nie jest ona w stanie w obecnej sytuacji zwiększyć eksportu swego do poziomu wystarczającego dla pokrycia kosztów swego importu w rozmiarach 1951 r., który to import był przecież niższy od przedwojennego /1937 r./ o 9%. Wobec spotęgowania agresywnego amerykańskiego protekcjonizmu, wobec narastania zachodnio-niemieckiej i angielskiej konkurencji, wobec zastosowania przez szereg poważnych kontrahentów restrykcji wwozu angielskich towarów, rząd Anglii widział się zmuszony wprowadzić z końcem 1951 r. zarządzenia, zmierzające do zmniejszenia importu do kraju. W wyniku tego import Anglii w roku 1952 ulegnie obcięciu o 10% w porównaniu z poziomem 1951 r. Dnia 8 lipca 1952 r. minister dla spraw surowcowych oświadczył Izbie Lordów, że Anglia: "będzie zmuszona prawdopodobnie jeszcze znacznie ograniczyć swój import z krajów niesztetlingowej waluty".

W roku 1952 rząd angielski wprowadził kontyngentowanie wielu towarów i w znacznym stopniu odwołał "liberalizację" wwozu. Umowy handlowe, zawarte w końcu 1951 r. z zachodnimi Niemcami, Danią, Norwegią, Finlandią, Szwecją i innymi krajami, jak również i negocjacje prowadzone z Argentyną, Brazylią, Włochami i szeregiem innych krajów odzwierciedlają walkę Anglii z jej partnerami o rozszerzenie swego eksportu i o zmniejszenie importu przede wszystkim towarów o drugorzędnym znaczeniu. Szybki wzrost przeciwności w dziedzinie handlu i zaostrzenie się walki Anglii z jej kontrahentami są głównymi przyczynami, że kampania o nowe układy handlowe przebiega ciężko i długo.

Handel zagraniczny Anglii

	1950		1951		1952	
	I półr.	II półr.	I półr.	II półr.	I kw.	II kw.
<u>Wartość</u> <u>/w mln £/</u>						
Import	1284	1330	1858	2070	1910	987 923
Eksport i reeksport	1060	1160	1305	1403	1432	774 658
Saldo	- 224	- 170	- 553	- 667	- 478	- 213 - 265
<u>Tonaż</u> <u>/1947=100/</u>						
Import	117	111	127	137	122	126 118
Eksport	155	168	166	167	162	174 151

Źródło: "Monthly Digest of Statistic"
październik 1951 i lipiec 1952 r.

Import Anglii zarówno wartościowo, jak i ilościowo zaczął spadać w I kwartale 1952 r. W I-ym półroczu 1952 r. ilościowo import ten zmniejszył się o 10%, a wartościowo spadł o 8% w porównaniu z drugą połową 1952 r. Tempo spadku angielskiego importu charakteryzuje fakt, że w czerwcu wyniósł on 277 mln £ wobec 320 mln £ w maju, tj. spadł o 14%.

Eksport Anglii w ostatnich latach stale wzrastał. W II kwartale 1952 r. poraż pierwszy zarysował się spadek, który ilościowo wyniósł 13% w porównaniu z odpowiednim okresem roku ubiegłego. Eksport I półrocza 1952 r. był o 3% mniejszy, niż w I-ym półroczu 1951, ale wartościowo wzrósł w tym okresie o 10%. Od II kwartału r.ub. eksport zaczął spadać i wartościowo i wagowo i tempo tego spadku wzrasta. W czerwcu eksport zmniejszył się do 193 mln £ wobec 236 mln £ w maju, tj. o 18%.

Wobec zaczynającego się spadku eksportu, wysiłki rządu angielskiego, zmierzające do zmniejszenia salda ujemnego bilansu handlowego, nie dały pożądaných wyników. Saldo ujemne bilansu handlowego za I półrocze roku bieżącego, chociaż spadło w porównaniu z poziomem tegoż okresu 1951 r., to jednak jest jeszcze ogromne i dwukrotnie przewyższa saldo ujemne I połowy 1950 r. Spadek tego salda w I połowie r.ub. spowodowany był w znacznym stopniu wzrostem cen eksportowych przy jednoczesnej tendencji zniżkowej w imporcie. Nie ma jednak podstaw do założenia, że ten korzystny dla Anglii ruch cen i w przyszłości utrzyma się, tym bardziej, że - jak oświadczył w lipcu r.b. brytyjski minister finansów - brytyjskie ceny eksportowe są już tak wysokie, że zagrażają konkurencyjności angielskich towarów na rynkach zagranicznych.

Struktura towarowa handlu zagran. Anglii /w %/

	1937	1950	1951	1952
	I półr.	II półr.	I półr.	II kw.
<u>Import</u>				
Żywność	42,0	40,4	38,4	36,8
Surowce	30,7	36,9	39,5	41,0
Gotowe				
wyroby	26,8	21,8	21,6	22,0
<u>Eksport</u>				
Żywność	8,7	5,9	6,6	6,0
Surowce	17,0	5,3	4,4	3,9
Gotowe				
wyroby	72,0	86,8	87,8	88,4

Na skutek znacznego obniżenia się cen surowców i w wyniku zmniejszenia ich wwozu dla produkcji towarów konsumpcyjnych, udział surowców w imporcie Anglii nieco spadł w I-ym półroczu 1952 w porównaniu z pierwszą połową 1951 r. Wzrósł odpowiednio udział żywności, lecz jest jednak znacznie mniejszy niż w pierwszej połowie 1950 r.

W eksporcie udział gotowych wyrobów w dalszym ciągu utrzymywał się na wysokim poziomie i doszedł w omawianym okresie do 89%.

Import głównych towarów do Anglii /w tys.ton/

	I półrocze		Zmiany w %
	1951	1952	
pszenica	1785	2048	+ 14,7
jęczmień	568	524	- 7,8
owies	63	103	+ 63,4
kukurydza	816	1108	+ 35,8
mięso i produkty			
mięsne	476	522	+ 9,7
pasze	569	359	- 36,1
masło śmiet.	184	139	- 24,5
cukier surowy	1120	1167	+ 4,1
owoce i jarzyny			
/w mln £/	96,8	96,0	- 0,9
tarcica iglasta			
/w tys.stds/	540	475	- 12,1
bawełna	205	165	- 19,5
wełna	70	36	- 48,5
skóry surowe			
i garbowane	160	171	+ 6,8
miedź	189	189	-
ołów	59	94	+ 59,3
cynk	56	110	+ 96,4
aluminium	68	113	+ 66,1
kauczuk nat.	153	173	+ 13,1

Źródło: Statystyka Celna Anglii czerwiec 1952 r.

Import zbóż wszelkiego rodzaju i maki w ciągu 6-ciu miesięcy 1952 r. zwiększył się o 12,6% w porównaniu z analogicznym okresem 1951 i wyniósł 4200 tys ton. W tej grupie podkreślić należy spadek przywozu maki pszennej /do 236.000 ton, tj. o 30%/ i jęczmienia oraz znaczny wzrost importu innych zbóż. Import mięsa i przetworów mięsnych chociaż wzrósł o 10% w porównaniu ze szczególnie niskim importem 1951 r., to jednak kształtował się na poziomie o 13% niższym od importu tych artykułów w I-iej połowie 1950 r. Niewielki wzrost importu cukru surowego wywołany był spadkiem produkcji buraka cukrowego w ub. roku o 13%. Import masła śmietankowego już w ubiegłym okresie niewielki - spadł znów o 25%. Zmniejszył się również import świeżych owoców, jarzyn i innych artykułów żywnościowych.

Znacznie skurczył się wwóz surowców do budownictwa i lekkiego przemysłu: tarcicy - o 12%, bawełny - o 19%, skór - o 49%. W tym samym czasie - jak to widać z powyższej tablicy - znacznie wzrósł import surowców strategicznych, co całkowicie zrozumiałe jest w świetle polityki wyścigów zbrojeń i przygotowywania nowej wojny. "Import - oświadczył minister dla spraw surowców - nastawiony być musi na potrzeby eksportu i obrony". 29-go lipca br. minister finansów znów potwierdził, że zgodnie z uprzednio przyjętą polityką, import nieracjonalnej żywności będzie w II półroczu br. zmniejszony o ponad 75% w porównaniu z poziomem wwozu tego rodzaju artykułów roku ub., a import celulozy i papieru spadnie o 50%, niestrategicznych towarów przemysłowych - o ponad 60%.

Eksport głównych towarów z Anglii

/ w mln £/

	<u>I półrocze</u>		<u>% zmian</u>
	<u>1951</u>	<u>1952</u>	
węgiel /tys t./	3195	5321	+ 66,5
szkło, ceramika	30,4	38,7	+ 27,3
żelazo, stal i			
wyroby	1446	1291	- 10,8
metale kolorowe			
/tys ton/	80	72	- 11,3
galanteria meta-			
lowa i narzę-			
dzia	29,4	35,3	+ 20,0
sprzęt prze-			
mysłowy	170,2	218,8	+ 28,5
w tym:			
obrabiarki na me-			
tal	8,7	11,5	+ 32,1
maszyny elektr.	21,7	28,9	+ 27,3
urządzenia ener.	24,5	30,8	+ 27,5
maszyny włókien-			
nicze	19,9	24,8	+ 24,6
maszyny rolnicze	6,3	10,4	+ 65,0
środki transpor-			
towe	230,2	262,0	+ 13,8
w tym:			
sprzęt kolejowy	14,0	17,6	+ 25,8
samochody i pod-			
wozia /w tys szt/	312,6	319,6	+ 2,1
statki /tys.BRT/	288,6	235,9	- 18,3
chemikalia, farby			
i barwniki	66,4	75,8	+ 14,1
tekstylia i kon-			
fekcja	271,9	207,1	- 23,8
w tym:			
tkaniny bawełniane			
/mln mtr.kw./	383,0	311,7	- 18,7
tkaniny wełn.			
/mln mtr.kw./	54,4	34,9	- 36,0
tkaniny ze sztucz.			
jedwabiu			
/mln mtr.kw/	90,3	67,3	- 25,5

Wartość eksportu głównych artykułów przemysłu budowy maszyn wzrastała w dalszym ciągu, częściowo na skutek wzrostu cen. W porównaniu z I połową 1951 r. np. wywóz wyposażenia elektrotechnicznego w I połowie 1952 r. wzrósł wartościowo o 32%, wyposażenia dla przemysłu włókienniczego - o 25%, środków transportowych - o 14%. Jeżeli jednak przeprowadzić analizę dynamiki eksportu w tym okresie, to staje się jasnym, że perspektywy eksportu w tej dziedzinie pogarszają się z miesiąca na miesiąc. A więc podczas, gdy wzrost eksportu sprzętu przemysłowego w I kwartale 1952 r. osiągnął, w porównaniu z I kwartałem 1951 r., wartościowo 44%, to w II kwartale 1952 r. wzrost ten, w porównaniu z I kwartałem 1951 r., wynosił

tylko 15%. Ogólnie eksport sprzętu przemysłowego w II kwartale 1952 r. spadł w porównaniu z poprzednim kwartałem o 7 mln £ i wyniósł 106 mln £. Wzrost eksportu w tak ważnej grupie jak środki transportowe spadł o 32% w I kwartale, do 17% - w II kwartale 1952 r. Koniunktura dla eksportu innych rodzajów angielskich towarów jeszcze bardziej się pogorszyła. Wzrost eksportu artykułów elektrotechnicznych w I kwartale 1952 r. w porównaniu z I kwartałem r.ub. wynosił 50%, a w II kwartale 1952 r. wzrost ten w porównaniu z II kwartałem r.ub. wyniósł tylko 35%. Eksport tego rodzaju towarów w II kwartale 1952 r. spadł w porównaniu z kwartałem poprzednim o 10% i wyniósł 30 mln £. Spadek eksportu w ciągu pierwszych 6 miesięcy 1952 r. w porównaniu z odpowiednim okresem r.ub. daje się zauważyć również i w tak ważnych gałęziach jak metale czarne - o 11%, statki - o 18%.

Szczególnie dotkliwie spadł eksport towarów cywilnej konsumpcji, co jest odbiciem spadku siły nabywczej mas pracujących w krajach kapitalizmu. Eksport tekstylii wynosił 140 mln £ w III kw. 1951 r., 126 mln £ w IV kw. 1951 r. i spadł dalej do 119 mln £ w I kwartale 1952 r. i 88 mln £ w II kwartale 1952 r., tj. o 1/3.

Ogólnie wywóz towarów produkcji przemysłu budowy maszyn spadł w II kwartale w porównaniu z I kwartałem 1952 r. - o 8%, tekstylii - o 26%, innych towarów gotowych - o 15%. To są fakty, które świadczą o pogorszeniu się sytuacji w angielskim eksporcie.

Struktura geograficzna handlu zagranicznego Anglii

/ w mln £ i w % całości /

	Import					Eksport / z reeksportem /				
	1950	1951	1952	1950	1951	1952	1950	1951	1952	
	I półr.	II półr.	I półr.	II półr.	I półr.	II półr.	I półr.	II półr.	I półr.	
Kraje zamorskie										
Łącznie, bez strefy	313	343	485	525	467	286	304	352	320	
szterlingowej	24,4	25,8	26,1	25,4	34,4	27,0	26,2	27,0	22,8	
strefa szterlingowa	495	496	722	678	718	497	549	599	726	
	38,6	37,3	38,9	32,7	37,6	46,9	47,3	45,9	51,7	
strefa dolarowa	221	259	225	448	421	125	176	176	169	
w tym:	17,2	19,5	17,5	21,6	22,0	11,8	15,2	13,5	12,0	
Stany Zjednoczone	104	107	156	225	199	46	81	81	72	
	8,1	8,0	8,4	10,9	10,4	4,3	7,0	6,2	5,1	
Inne kraje zach.	83	76	79	125	110	56	60	56	93	
półkuli	6,9	5,6	4,3	6,0	5,8	5,3	5,2	4,3	4,1	
Z.S.R.R. i europ.	30	33	44	51	51	16	15	15	25	
kraje dem.lud.	2,3	2,5	2,4	2,5	2,7	1,5	1,3	1,2	1,8	
Inne kraje	137	124	203	243	143	80	56	107	105	
	10,5	9,3	10,8	11,8	7,5	7,5	4,8	8,1	7,6	
R A Z E M	1284	1330	1858	2070	1910	1060	1160	1305	1403	
	100	100	100	100	100	100	100	100	100	
w tym:	610	587	833	867	885	545	610	660	780	
kraje Bryt.Imperium	47,5	44,1	44,8	41,9	46,3	51,4	52,6	50,6	55,6	

Źródło: Report on Overseas Trade - sierpień 1952 r.

Tylko częściowo udało się Anglii zmniejszenie swego deficytu handlowego z krajami zmarszalizowanymi i to głównie przy pomocy ograniczenia importu. Anglii nie udało się w I-ym półroczu 1952 r. zwiększyć swego eksportu do strefy dolarowej i do innych krajów nieszterlingowych. Przyczynił się do tego wzrost amerykańskiego protekcjonizmu i wzmocnienie barier celnych w innych krajach kapitalistycznych oraz za-
ostrzenie się konkurencji ze strony głównych rywali Anglii. Eksport Anglii do krajów obozu demokratycznego nieco wzrósł w II połowie 1951 r. i I połowie 1952 r., pomimo wzmocnionej kontroli Stanów Zjednoczonych. W warunkach pogarszającej się koniunktury rośnie w Anglii dążenie do intensyfikacji handlu ze Z.S.R.R. i innymi krajami demokracji.

F R A N C J A

Wyścig zbrojeń spowodował silne pogorszenie się bilansu handlowego Francji, odpływ złota i dewiz, wzrost cen rynku wewnętrznego i osłabienie się konkurencyjności francuskich towarów na rynkach zagranicznych. Głównymi konkurentami Francji na tych rynkach są: Anglia, Belgia, Niemcy Zach., Włochy, a ostatnio i Japonia. To zmusiło rząd Francji do przedsięwzięcia szeregu kroków w kierunku z jednej strony ograniczenia importu, a z drugiej strony wzmożenia eksportu. W I kwartale 1952 r. została zawieszona t.zw. liberalizacja importu z zach.-europejskich krajów i przejściowo, wówz stamtąd został wogóle zabroniony za wyjątkiem towarów, które były zakupione przed ogłoszeniem odnośnego zarządzenia. Ta polityka wywołała zaostrzenie się handlowych stosunków z innymi krajami kapitalistycznymi i była przyczyną protestów ze strony Anglii, Włoch i Szwajcarii.

Od II kwartału 1952 ustala się określone kontyngenty na import z krajów Zach. Europy. Na okres kwiecień-czerwiec 1952 r. ustalono kontyngenty na 140 mln. \$ miesięcznie. Na III kwartał b.r. kontyngenty obniżono do 125 mln \$, a w tym 95 mln na artykuły życiowo ważne dla gospodarki kraju/surowce dla przemysłu włókienniczego, chemikalia, żywność i/łącznie z towarami poprzednio zliberalizowanymi; 5 mln \$ zarezerwowano na specjalne transakcje. Import towarów uprzednio kontygentowanych pozostaje na tej samej wysokości t.j. stanowić będzie 50% ogólnej sumy przewidzianej w bilateralnych porozumieniach. Co się tyczy eksportu, którego możliwość skomplikowały się z powodu spadku koniunktury w świecie kapitalistycznym, siły nabywczej mas oraz wzrostu konkurencji - to rządzące koła Francji starają się rozwiązać ten problem drogą subsydii wszelkiego rodzaju. A więc dnia 30 czerwca 1952 zostały rozszerzone ulgi podatkowe w ten sposób, że zwraca się eksporterom 100% niektórych podatków /a nie jak uprzednio tylko 50%/ przy wywozie większości towarów przemysłowych i to do wszystkich stref walutowych. Zwrot podatków stosuje się również przy wywozie niektórych artykułów rolniczych, jak wina, koniaku, owoców, jarzyn. W stosunku do niektórych towarów ceny których powinny kształtować się konkurencyjnie na rynkach zagranicznych jak np. nawozy potasowe, zwrot podatków został skasowany. W stosunku do ZSRR, europejskich krajów demokracji ludowej, Niemieckiej Republiki Demokratycznej, Chin Ludowych, Korei Północnej te ulgi - w myśl polityki dyskryminacyjnej prowadzonej przez rząd - nie są stosowane. Dotyczy to również i Argentyny.

Handel zagraniczny Francji

	1950 r.		1951 r.		1952 r.	
	I półr.	II półr.	I półr.	II półr.	I kwart.	II kwart.
Wartość mln. fr.						
Import	548	525	768	839	477	416
Eksport	481	592	738	741	367	359
Saldo	- 67	+ 67	- 30	- 98	- 110	- 57

	1950		1951		1952	
	I półr.	II półr.	I półr.	II półr.	I kwart.	II kwart.
Towar						
1934=100						
Import	109	102	120	127	142	125
Eksport	148	142	203	187	175	180

Import w I kwartale r.b. osiągnął wysoki poziom zarówno wartościowo jak i towarowo, w II kwartale jednak spadł i to znacznie pod względem wartości niż ilości. To świadczy o spadku światowych cen szczególnie surowców.

Wskaźnik cen handlowych towarów importowanych we Francji spadł od grudnia 1951 r. do czerwca 1952 r. o 15%. Na obniżenie się wartości importu w II kwartale w porównaniu z I kwartałem mniej więcej o 18% - miały wpływ ograniczenia wprowadzone w stosunku do wwozu z krajów zach.-europejskich. Ogółem import Francji z krajów EFT spadł w II kwartale w porównaniu z I - o 25%.

Eksport towarów zmniejszył się w ciągu II półrocza 1951 r. i I kwartału 1952 r., przy czym wartościowo nie ulegał większym zmianom. To świadczy o wzroście cen francuskich towarów eksportowych. Dopiero w I kwartale zarysował się wzrost eksportu przy jednoczesnym spadku wartości, co jest wyrazem rozpoczynającego się spadku cen.

Bilans handlowy Francji w 1951 układał się niekorzystnie szczególnie w II półroczu. Pogorszył się on jeszcze znacznie w I półroczu 1952 r., głównie na skutek dużego deficytu w I-szym kwartale. Ujemne saldo bilansu handlowego II kwartału b.r. zmniejszyło się do połowy ujemnego salda I kwartału, ale nie w wyniku wzrostu eksportu, lecz na skutek wprowadzonego ograniczenia importu. Szczególnie wydatnie, bo więcej niż o połowę, spadło ujemne saldo handlu z krajami Europejskiej Unii Płatniczej.

Struktura towarowa handlu zagranicznego Francji nie wykazuje większych zmian, jak to widać z poniższej tablicy /w % całości/.

	1947	1950		1951		1952	
		I półr.	II półr.	I półr.	II półr.	I kwart.	II kwart.
Import							
Dynamis	13,3	31,2	27,2	23,4	22,4	22,6	27,6
Surplus i							
pożłabr.	59,4	54,2	55,2	54,3	54,3	55,1	52,1
wyroby							
gotowe	15,3	14,6	15,2	11,9	12,5	11,9	10,2
Eksport							
Dynamis	14,1	13,7	15,3	13,5	11,6	10,7	10,2
Surplus	35,2	43,1	45,5	47,5	47,3	47,6	46,4
wyroby							
gotowe	50,7	42,2	39,2	38,9	40,6	42,3	43,3

Udział żywności we francuskim imporcie drugiego kwartału roku bieżącego nieco wzrósł, wobec zwiększenia wwozu w końcu roku rolniczego kiedy zmniejszyły się własne rezerwy pszenicy i ii. zbóż, jarzyn, owoców itd.

Również z tej przyczyny zmniejszył się udział żywności w eksporcie Francji tymbardziej, że w roku rolniczym 1951/52 rezerwy eksportowe tych artykułów, szczególnie pszenicy wogóle były niewielkie.

Udział surowców w imporcie Francji osiągnął swoje maksimum w pierwszym kwartale 1952 r. i był wyrazem zbrojeniowych tendencji w gospodarce, wysokich cen, kolosalnych zakupów surowców strategicznych jak ropy naftowej, węgla, kauczuku, metali kolorowych, drewna ii. W drugim kwartale roku bieżącego zaznaczył się pewien spadek udziału surowców, szczególnie węgla, bawełny, wełny ii. co było wywołane zmniejszeniem się produkcji na cele cywilne jak również i ogólnym spadkiem cen surowców. Udział surowców we francuskim eksporcie pierwszego półrocza 1952 r. również spadł z tych samych przyczyn.

Udział gotowych wyrobów w imporcie zmniejszył się, a w eksporcie zwiększył się.

Struktura towarowa handlu zagranicznego Francji.

Towary	w tys. ton			
	import		eksport	
	I półr. 1951 r.	II półr. 1951 r.	I półr. 1951 r.	II półr. 1951 r.
żywność ogółem	2.591	3.197	1.351	790
pszenica i mąka pszenna	79	478	664	116
ruda żelazna	147	260	4.890	4.750
węgiel	5.344	8.397	3.360	2.845
ropa naftowa	8.271	10.000	-	10
bauksyt	-	-	193	190
bawełna	126	140	-	-
sole potasowe	-	-	226	276
kauczuk	75	77	-	-
żelazo i stal	47	79	1.805	1.589
samochody w tys. szt.	4	6	67	57
tkaniny bawełn.	7,3	6	32,9	27,7

Powyższe dane potwierdzają te zmiany jakie zaszły w ogólnej strukturze. Import żywności tonażowo zwiększył się w I półroczu 1952 r. w porównaniu z I półroczem 1951 r. prawie o 24%, a eksport tych towarów spadł o więcej niż 40%, głównie na skutek ostrego zmniejszenia się wywozu pszenicy urodzaj której we Francji w 1951 r. wypadł źle.

Co się tyczy surowców zwiększył się import wysoko gatunkowej rudy żelaznej w związku ze wzrostem wytopu metali

czarnych, natomiast nieco zmniejszył się eksport rudy Lotaryńskiej na skutek wzrostu zapotrzebowania hut Francji i Szwajcarii. Wzrost importu, a spadek eksportu węgla nastąpiły głównie w wyniku położenia jakie zarysowało się w końcu 1951 r. i w pierwszych miesiącach 1952 r., kiedy to we Francji panował brak węgla. Od II kwartału 1952 r. ten stan rzeczy zmienił się i import węgla zaczął spadać. Ostro spadł eksport stali w wyniku zmniejszenia się popytu na rynkach zagranicznych; napływ nowych eksportowych zamówień na stal szczególnie zmniejszył się w końcu I-szego półrocza 1952. /w maju - 15.000 ton, w czerwcu - tylko 6.000 ton/; francuskie koncerny metalurgiczne szukają możliwości wyeksportowania swych wyrobów i akceptują znaczne zniżki cen.

Import samochodów nieco wzrósł, natomiast eksport ich spadł prawie o 15%, co świadczy o zwiększeniu się międzynarodowej konkurencji na rynkach tego towaru i o spadku popytu.

Import Francji z francuskich kolonii w I półroczu wartościowo wzrósł, mniej więcej o 35% w porównaniu z I półroczem 1950 r. Jednakże udział importu z francuskich kolonii zmniejszył się z 25,3% do 20,7% głównie z tego powodu, że w ciągu dwóch lat od początku wojny na Korei, szczególnie wzrósł import tych rodzajów strategicznych surowców, które francuskie kolonie nie produkują, lub produkują w niedostatecznych ilościach, jak np. ropa naftowa, węgiel, metale kolorowe i t. d. Wartość eksportu do francuskich kolonii w tym okresie wzrosła prawie o 77%, a udział tego eksportu w ogólnym wywozie Francji wzrósł z 37,6% do 44%. To wywołane było uprzywilejowanym położeniem francuskich eksporterów na rynkach kolonialnych i trudnościami zbytu na innych rynkach. Suma importu z krajów strefy dolarowej w I półroczu 1952 r. wzrosła w porównaniu z I półroczem 1950 o 67% a udział strefy dolarowej w imporcie Francji wzrósł z 16 do 21 %, głównie na skutek zakupów amerykańskiego węgla, pszenicy oraz zwiększenia zakupów bawełny i t. d. towarów. Równolegle z tym eksport Francji do strefy dolarowej spada od początku drugiego półrocza 1951 r. na skutek zmniejszenia się konkurencyjności francuskich towarów i ograniczenia przez Stany Zjednoczone zakupów wyrobów walcowanych, spirytusu, nawozów sztucznych, różnych towarów konsumpcyjnych i t. d. Wywóz do krajów strefy dolarowej stanowił w I półroczu 1952 r. tylko 5,6% całego wywozu. W ten sposób w chwili obecnej francusko-amerykański handel stał się jeszcze bardziej jednostronnym, a saldo ujemne bilansu handlowego Francji ze strefą dolarową zwiększył się w porównaniu z I półroczem 1950 mniej więcej 2,5 raza.

Suma importu Francji z krajów strefy szterlingowej stale wzrasta i udział tej strefy w ogólnym francuskim imporcie wzrósł w I półroczu r.b. w porównaniu z I półroczem 1950 r. z 21,3% do 27,1%. Przyczyną tego był wzrost zakupów ropy naftowej, wełny, kauczuku i t. d. surowców. Eksport do krajów strefy szterlingowej, który stale wzrastał do połowy 1951 r., potem zaczął spadać pod wpływem odwołania "liberalizacji" w Anglii, oraz nasilenia importowych ograniczeń w innych krajach

tej strefy.

Import Francji z krajów zmarshalizowanych w I półroczu 1952 zmniejszył się na skutek odwołania "liberalizacji" we Francji, a eksport jej do tych krajów znajduje się w stanie zupełnego zastoju.

Struktura geograficzna handlu zagranicznego Francji

/ w mld. fr.fr. /

	1950				1951				1952	
	I półr.		II półr.		I półr.		II półr.		I półr.	
	Imp.	Eksp.	Imp.	Eksp.	Imp.	Eksp.	Imp.	Eksp.	Imp.	Eksp.
Strefa fr. franka	138,5	180,7	141,7	206,2	166,2	249,0	168,7	302,5	187,4	318,3
Strefa dolarowa	87,9	19,0	76,5	41,0	102,2	60,9	139,0	55,5	147,2	40,8
w tym:										
St. Zjednoczone	70,7	12,6	61,6	31,0	82,7	45,9	99,2	41,4	104,5	28,4
Strefa szterlingowa	117,0	68,2	130,2	72,9	187,5	111,4	213,3	97,4	242,6	84,0
w tym:										
Anglia	20,4	45,0	19,4	53,7	26,3	75,1	30,8	58,6	29,6	45,6
Kraje zmarshalizowane										
/bez Strefy szterling./	135,1	151,5	125,5	201,3	167,1	224,7	230,1	195,3	211,5	197,6
w tym:										
Niemcy Zach.	35,1	31,4	35,0	52,8	40,1	38,3	59,2	31,4	59,3	32,7
Inne kraje	69,4	60,5	50,9	70,9	145,3	91,6	87,8	90,6	104,7	84,9

Zródło: "Statistique mensuelle du commerce extérieur" czerwiec 1952 i lata poprzednie.

N I E M C Y Z A C H O D N I E

Polityka handlowa Niemczech zachodnich w pierwszym półroczu 1952 r. skierowana była na wzmożenie eksportu i penetrację zachodnio-niemieckich monopolii na rynki krajów gospodarczo zacofanych, jak również na zabezpieczenie zaopatrzenia przemysłu w surowce wojenno strategiczne, a to zgodnie z agresywnymi planami monopolii amerykańskich.

W umowach handlowych i porozumieniach zawartych w omawianym okresie przewidywano rozszerzenie zachodnio-niemieckiej wymiany towarowej. Np. umowa handlowa zawarta ze Szwecją na 1952 r. przewiduje wzrost wymiany o 30%. W I kwartale roku bieżącego Niemcy zachodnie zajęły pierwsze miejsce w imporcie Szwecji kosztem Anglii, udział której w okresie powojennym w handlu szwedzkim dotychczas był największy.

Już w 1951 r. Niemcy zachodnie znów wysunęły się na I-sze miejsce w handlu zagranicznym Turcji, odsuwając Stany Zjednoczone i Anglię. Umowa handlowa zawarta z Turcją w 1952 r. przewiduje wzrost wymiany handlowej w roku bieżącym o 30% w porównaniu z rokiem ubiegłym. Zwiększenie obrotów handlowych o 25% przewidziane jest w umowie zawartej z Włochami. Również znaczne zwiększenie handlu przewidują umowy zawarte z Kolumbią, Chile, Egiptem, Indiami i inne.

Przy zawarciu umów handlowych w roku bieżącym Niemcy zachodnie wykorzystywały, jako oręż dla uzyskania ustępstw od swoich partnerów, - protekcyjnistyczną taryfę celną wprowadzoną w październiku 1951 r. Np. Niemcy zachodnie przyznały Unii Południowo-Afrykańskiej dodatkowe ulgi celne na szereg surowców i wzamian za to uzyskały niższą stawkę celną na swój eksport do tego kraju wagonów towarowych, beczek żelaznych do benzyny, instrumentów muzycznych.

Nowe zawarte umowy handlowe przyczyniają się do rozwoju zachodnio-niemieckiej ekspansji i zabezpieczają dopływ strategicznych surowców. Np. zgodnie z umową ze Szwecją kontyngent szwedzkiej rudy żelaznej został podwyższony z 4,85 mln. ton w 1951 r. do 5,25 mln. ton w 1952 r. Umowa z Turcją przewiduje dostawy miedzi na 4 mln. dolarów, chromu - na 2,5 mln. dol. itd. Umowa z Włochami zawiera zwiększone kontyngenty włoskiej siarki i bauksyt.

Cechą charakterystyczną polityki handlowej Niemiec zachodnich w pierwszym półroczu 1952 r. jest tendencja stwarzania dogodnych prawnych warunków dla działalności zachodnio-niemieckich firm zagranicą. Np. przy zawarciu umów handlowych z Turcją, Kolumbią i innymi krajami Niemcy zachodnie wywalczyły zwrot zainteresowanym zachodnio-niemieckim firmom patentów, znaków towarowych i innych własności zarekwirowanych po klęsce Niemiec. Zgodnie z umową handlową z Turcją wznowione zostało niemiecko-tureckie porozumienie z 1927 r. dotyczące ochrony praw niemieckich firm w Turcji.

Niezależnie od zawarcia szeregu umów handlowych i układów mających na celu rozwój zachodnio-niemieckiego eksportu, przedsięwzięto również i inne kroki dla tego celu.

Dla ułatwienia długoterminowego finansowania eksportu dóbr inwestycyjnych założono w marcu 1952 r. specjalny bank eksportowy. Wysokość rządowych gwarancji eksportowych podwyższono z 1,2 do 2,4 mld. zach.niemiec.marek.

W I półroczu 1952 Niemcy zachodnie znowu wprowadziły "liberalizację" importu z krajów Europejskiej Unii Płatniczej /od 1 stycznia 1952 - w wysokości 57%, a od kwietnia - 75%/. Jednakże wobec zarysowującego się spadku cen na światowych rynkach i wobec ogólnego zastoju w zachodnio-niemieckim prężymyśle "liberalizacja" ta nie doprowadziła do poważnego zwiększenia importu z krajów Europejskiej Unii Płatniczej. W końcu kwietnia Niemcy zachodnie miały dodatnie saldo z krajami uczestnikami tej Unii w wysokości 168 mln.dolarów, z których 34 mln.dolarów otrzymały w złocie. Jednocześnie Niemcy zachodnie odczuwały brak dolarów i nie mogły wykorzystać swego dodatniego salda z handlu z krajami Unii dla pokrycia deficytu dolarowego. W celu wzmożenia swego eksportu dolarowego postanowiono od 1 kwietnia 1952 r. - 40% wpływów z wywozu towarów do krajów strefy dolarowej stawiać do dyspozycji eksportera.

Na rozszerzenie eksportu Niemiec zachodnich wpływa dodatnio zakładanie filii zagranicznych zachodnio-niemieckich monopolii. W styczniu 1952 w Brazylii założono filię koncernu Mannesmana, który to koncern przystąpił tam do budowy dużych hut stali i walcowni rur. Również w Brazylii z początkiem 1953 r. rozpoczął produkcję fabryka budowy parowozów w San Paulo - filia koncernu Kruppa. W Pakistanie zachodnio-niemiecki koncern Siemens otrzymał zamówienie na budowę zakładów produkcji sprzętu telefoniczno-telegraficznego. W Unii Południowo-Afrykańskiej zachodnio-niemieckie firmy w I połowie 1952 r. rozpoczęły budowę fabryki śrub i wkrętek. Wyposażenie dla wszystkich tych zakładów dostarcza się z Niemiec zachodnich.

Pomimo wszystkich tych usiłowań eksport Niemiec zachodnich w pierwszym półroczu 1952 r. pod względem wartościowym faktycznie pozostawał na poziomie II półrocza 1951 r., ale przewyższał poziom pierwszego półrocza 1951 i 1950 odpowiednio o 23 i 144%. Import Niemiec zachodnich w I połowie b.r. był tylko o 1% wyższy od importu II półrocza 1951 r. i o 14 i 67% niż odpowiednio w I półroczu 1951 i 1950.

Handel zagraniczny Niemiec zachodnich

	1950		1951		1952
	I półr.	II półr.	I półr.	II półr.	I półr.
Wartość /w mln. zach.niemiec.m./					
import	4.713	6.661	6.919	7.806	7.893
eksport	3.296	5.066	6.530	8.048	8.054
saldo	-1.417	-1.595	- 389	+ 242	+ 161
wskaźnik ilościowy cen /1950=100/					
import	86	114	100	104	107
eksport	79	121	137	150	146
ceny importowe	97	101	123	132	130
ceny eksportowe	100	100	114	128	132

Utrzymanie się poziomu zachodnio-niemieckiego eksportu w I półroczu b.r. w rozmiarach półrocza poprzedniego było osiągnięte na skutek wzrostu cen eksportowych, indeks których podniósł się o 3%. Indeks ilościowy natomiast spadł o 3%.

Nieznaczny wzrost wartości importu w I półroczu 1952 w porównaniu z II półroczem 1951 spowodowany był wzrostem ilościowym - 3% przy jednoczesnym spadku wskaźnika importowych cen mniej więcej o 1%.

Rozwój eksportu i importu Niemiec zachodnich w I półroczu 1952 r. przebiegał nierównomiernie.

Tempo wzrostu importu i eksportu Niemiec zachodnich
/w %% w stosunku do poprzedniego kwartału/

	1 9 5 2	
	I kwartał	II kwartał
import ...	+ 13	- 17
eksport ..	- 1	+ 3

Eksport Niemiec zachodnich w II kwartale wartościowo osiągnął swój najwyższy poziom okresu powojennego, a import w tym samym czasie spadł do najniższego poziomu ostatniego roku /od 1 lipca 1951 r./.

Ostry spadek importu w II kwartale jest głównie wynikiem stanu kryzysowego szeregu gałęzi cywilnego przemysłu, co spowodowało spadek popytu na surowce importowane. To zmniejszenie się zachodnio-niemieckiego importu było w pewnym stopniu wywołane również i wyczekującą pozycją importerów w związku z tendencjami spadkowymi cen na światowym kapitalistycznym rynku.

W wyniku nadwyżki eksportu nad importem saldo bilansu handlowego Niemiec zachodnich było w I połowie b.r. dodatnie podobnie jak to miało miejsce w II półroczu 1951 r.

Struktura towarowa handlu zagranicznego Niemiec zach.
/w %% do całości/

	1950		1951		1952
	I półr.	II półr.	I półr.	II półr.	I półr.
<u>import</u>					
żywność	46	43	40	40	39
surowce i					
półfabrykaty	42	44	49	49	50
gotowe wyroby	12	13	11	11	11
<u>eksport</u>					
żywność	2	3	3	3	2
surowce i					
półfabrykaty	36	30	25	23	23
gotowe wyroby	62	67	72	74	75

W I półroczu 1952 w strukturze handlu zagranicznego Niemiec zachodnich zaszły znaczne zmiany. W porównaniu z poprzednim półroczem zwiększył się w imporcie udział surowców i półfabrykatów, kosztem spadku udziału żywności.

Import głównych towarów do zach.Niemiec
/w tys.ton/

	1 9 5 1 - 1 9 5 2		zmiany w %
	styczeń	- czerwiec	
masło	12	1	- 92
mięso	46	20	- 57
jajka	58	44	- 24
pszenica	1347	827	- 39
jęczmień	61	496	+700
kukurydza ...	495	616	+ 24
bauksyty	230	570	+148
węgiel	3209	6055	+ 89
drewno	118	191	+ 62
ropa naftowa	1704	1767	+ 4
oleje i smary			
maszynowe ...	198	263	+ 33
kauczuk	52	50	- 4
ruda chromowa	36	47	+ 31
ruda żelazna	2349	4080	+ 74
ruda manganowa	103	96	- 7
bawełna	131	133	- 1
wełna	39	31	- 21

Powyższe dane wskazują na to, że wzrost udziału surowców w imporcie zachodnio-niemieckim był w znacznym stopniu wywołany wwozem dla celów strategicznych. Spadek udziału żywności nastąpił w wyniku zmniejszenia wwozu wysoko wartościowych produktów żywnościowych, co wskazuje na spadek popytu na te artykuły w kraju.

W eksporcie Niemiec zachodnich zwiększył się udział wyrobów gotowych kosztem zmniejszenia się udziału żywności. Pomimo tego, że w ostatnim czasie udział gotowych wyrobów tak znacznie wzrósł, nie osiągnął on jeszcze poziomu 1936 r. Zmiany jakie zaszły w strukturze eksportu Niemiec zachodnich ilustruje poniższa tablica:

Eksport głównych towarów z Niemiec zach.
/w tys.ton/

	1 9 5 1 - styczeń -	1 9 5 2 czerwiec	zmiany w %
sole potasowe	181	106	- 41
węgiel	7058	6292	- 11
koks	4772	5345	+ 12
nawozy azotowe	398	264	- 44
barwniki węgl-			
po pochodne	44	55	- 25
inne laki, far-			
by itp.	46	20	- 57
złom metali	509	197	- 61
rury stalowe	120	138	+ 15
stal gat.	324	360	+ 11
blacha	248	230	- 7
obrabiarki ..			
i urządzenia walc.	35	68	+ 94
maszyny obuwnicze	19	23	+ 21
maszyny rolnicze	53	58	+ 14

środki transpor-			
towe	12	25	+108
art.elekt.r.i.elektro-	43	61	+ 42
maszyny			
aparatura nauk. i			
optyka	40	40	-

W 1951 r. eksport maszyn wzrósł w porównaniu z 1950 r. wartościowo o 90%, a ilościowo o 70% i stanowił 17% ogólnego wywozu Niemiec zachodnich. W dziedzinie tego rodzaju eksportu Niemcy zachodnie wysunęły się na 3-cie miejsce w świecie kapitalistycznym - po Stanach Zjednoczonych i Anglii. Przytoczone w tablicy powyższej dane wskazują na dalszy wzrost eksportu zachodnio-niemieckiego sprzętu przemysłowego w I półroczu 1952. Znaczna część zachodnio-niemieckich towarów tej grupy, szczególnie obrabiarek eksportowana jest dla przemysłu wojennego krajów bloku atlantyckiego. W marcu tego roku zachodnio-niemiecki przemysł budowy maszyn otrzymał zamówienia na 5 000 obrabiarek dla przemysłu wojennego Stanów Zjednoczonych i Anglii.

Zachodnio-niemiecka konkurencja na światowym rynku kapitalistycznym w ostatnim czasie, szczególnie wzrosła właśnie w dziedzinie wyrobów przemysłu budowy maszyn. Np. w Argentynie zachodnio-niemieckie firmy otrzymały zamówienie na budowę koksowni wartości 25 do 30 milionów marek, chociaż o to zamówienie ubiegały się firmy francuskie. W maju b.r. rząd egipski zamówił w Niemczech zachodnich urządzenia dla stalowni pomimo konkurencji ze strony angielskich firm.

Nie mniej ostro występuje ta konkurencja i na rynkach sprzętu elektrotechnicznego. Np. w Egipcie firmy zachodnio-niemieckie ubiegły angielskie koncerny i zdobyły zamówienie na rozbudowę elektro-stacji w Kairze. W Argentynie niemiecki koncern Siemens otrzymał zamówienie na budowę stacji elektrycznej o mocy 300 000 kwł. pomimo konkurencji amerykańskich monopolii General Electric i Westinghouse.

W pierwszym półroczu roku bieżącego spadł eksport chemikali, co odbiło się niekorzystnie na zatrudnieniu w tej gałęzi.

Głównymi partnerami Niemiec zachodnich w omawianym okresie były w dalszym ciągu kraje Europejskiej Unii Płatniczej. Pomimo wznowienia "liberalizacji" importu w tych krajach z dniem 1 stycznia b.r. ich udział w ogólnym imporcie Niemiec zachodnich pozostał bez zmian. W tym samym czasie eksport Niemiec zachodnich do krajów Europejskiej Unii Płatniczej wzrósł. To jest dowodem, że ta organizacja jest dogodnym narzędziem dla rozwoju zachodnio-niemieckiej ekspansji w krajach uczestnikach Unii. Przy jednoczesnym wzroście udziału zachodnio-europejskich krajów w eksporcie Niemiec zachodnich nastąpił spadek udziału strefy szterlingowej. Było to związane z ograniczeniami importowymi, wprowadzonymi przez niektóre z tych krajów w końcu 1951 r. i w początku 1952 r. Ograniczenia te doprowadziły do zmniejszenia wwozu z zachodnich Niemiec.

W pierwszym półroczu jeszcze bardziej zwiększyła się przepaść pomiędzy importem Niemiec zachodnich ze Stanów Zjednoczonych, a eksportem do tego kraju. Deficyt Niemiec zachodnich w stosunku do Stanów Zjednoczonych wyniósł za I półrocze

1952 r. 284 mln.dolarów.

Dążenie do zachowania dla amerykańskich monopolii zachodnio-niemieckiego rynku jest jednym z głównych motorów polityki prowadzonej przez amerykańskie władze okupacyjne, a dążącej do oderwania Niemiec zachodnich od handlu ze Wschodem. W wyniku tej polityki obroty handlowe Niemiec zachodnich z krajami obozu demokratycznego w I półroczu 1952 r. spadły zarówno w liczbach absolutnych, jak i pod względem rozmiaru udziału tych państw w niemieckim imporcie i eksporcie. Podkreślić jednak należy, że w I połowie b.r. wzmochno się w Niemczech zachodnich niezadowolenie z amerykańskiej polityki dyskryminacji handlu ze Wschodem i znacznie wzrosła ilość osób domagających się wznowienia tego handlu.

Struktura geograficzna handlu zagranicznego Niemiec Zachodnich

/w %% do całości/

	1950		1951		1952
	I półr.	II półr.	I półr.	II półr.	I półr.
<u>import:</u>					
ogółem	100	100	100	100	100
kraje EPU/bez strefy szter./	61	55	44	43	43
Strefa szter.	16	16	19	15	15
Stany Zjednoczone	19	14	18	19	20
Kraje obozu demokratycznego	2	3	1	2	1
inne kraje	12	12	18	21	21
<u>eksport:</u>					
ogółem	100	100	100	100	100
kraje EPU /bez strefy szter./	68	62	59	57	60
strefa szterl.	10	11	13	16	14
Stany Zjednoczone	3	6	7	7	6
kraje obozu demokratycznego	5	4	2	2	1
inne kraje	14	17	19	18	19

W Ł O C H Y

Stale wzrastający import przy jednoczesnym spadku eksportu, spowodowany piętrzącymi się trudnościami zbytu włoskich towarów, wywołuje uporczywa żądania włoskich kół przemysłowych i handlowych rewizji dotychczasowej polityki handlu zagranicznego. Wysuwa się żądania wznowienia działania ustawy z 1938, która przewidywała znaczne ulgi podatkowe dla eksporterów. Równocześnie żąda się daleko idącego ograniczenia importu.

Włochy w celu zmniejszenia swego znacznego dodatniego salda z krajami EPU stosowały na przestrzeni I półrocza 1952 w dalszym ciągu politykę niskich taryf celnych i "zliberalizowanego importu". Np. dnia 22 marca 1952 przedłużono do końca roku ważność ustawy o tymczasowych zniżkach celnych w wysokości 10% przy wwozie prawie wszystkich towarów z krajów zmarshallizowanych, dalej rozszerzono ulgi kredytowe dla ułatwienia finansowania tego importu i doprowadzono "liberalizację" do 98%. Równocześnie znacznie rozszerzono listę towarów, wvóz których bez licencji jest dozwolony ze strefy dolarowej.

Równocześnie z tym, głównymi nabywcami włoskich towarów - Anglia, Francja i Szwajcaria, udział których we włoskim eksporcie w ciągu 4 miesięcy 1952 r. wynosił 23% - wprowadzili u siebie ograniczenia eksportowe co ujemnie odbiło się na wywozie głównych włoskich towarów. Pod naciskiem sfer handlowych rząd włoski zmuszony był stwierdzić w nocy z 15.I.1952, skierowanej do Stanów Zjednoczonych, że amerykańskie restrykcje importowe dotyczące szeregu towarów tradycyjnego włoskiego eksportu jak sery, migdały, berety i inne, zwiększają deficyt dolarowy i pogłębiają trudności gospodarcze Włoch.

W celu zachęcenia do eksportowania ustalone zostały ulgi podatkowe dla szeregu towarów wywozowych do Stanów i do innych krajów strefy dolarowej. Te ulgi dotyczą wszystkich towarów o charakterze strategicznym, łącznie z uzbrojeniem produkowanym we Włoszech dla Ameryki, dalek dotyczą one niektórych artykułów żywnościowych, obrabiarek i innych.

Jednocześnie rząd włoski zawiesił wolny import motorów samochodowych, podwozi, karoserii i podwyższył cła na towary przemysłu metalowego.

Wg. danych oficjalnych obroty handlu zagranicznego Włoch w I półroczu 1952 r. zmniejszyły się w porównaniu z poprzednim półroczem o 1,8% i były tylko o 3,8% wyższe od obrotów I półrocza 1951 r. Zahamowanie wzrostu obrotów handlowych wyrażało się w silnym spadku eksportu przy jednoczesnym zwiększaniu się importu. Eksport Włoch w I półroczu 1952 r. spadł w porównaniu z II półroczem 1951 r. - o 8,1% a import wzrósł o 12,4%.

Handel zagraniczny Włoch
/w mld. lirów/

	1 9 5 0		1 9 5 1		1 9 5 2	
	I półr.	II półr.	I półr.	II półr.	I półr.	II kw. kw.
Import	451	446	659	665	731	354 377
Eksport	335	411	481	537	442	234 208
Saldo	-116	-35	-178	-128	-299	-130 -169

Podporządkowanie handlu zagranicznego interesom militarzacji kraju wywołało zasadniczą zmianę struktury importu i eksportu - jak widać z poniższej tablicy:

Struktura towarowa handlu zagranicznego Włoch
/w %/ całości/

	1 9 5 0		1 9 5 1		1952
	I półr.	II półr.	I półr.	II półr.	I kwartał
<u>Import</u>					
Żywność ...	22,0	20,4	19,7	21,1	16,5
Surowce i półfabrykaty	58,5	62,9	66,8	62,8	63,3
Gotowe wyroby	19,5	16,7	14,0	16,1	20,2
<u>Eksport</u>					
Żywność ...	23,3	27,7	19,2	20,6	24,3
Surowce i półfabrykaty	25,0	25,3	28,7	26,5	27,8
Gotowe wyroby	51,7	47,0	52,1	52,9	47,9

W I półroczu 1952 w dalszym ciągu wzrastał import surowców i gotowych wyrobów niezbędnych dla wykonania programu zbrojeń. Udział tych towarów wzrósł z 78,9% w II połowie 1951 r. do 83,5% w I kwartale b.r.

Jednocześnie udział żywności, niezbędnej dla ludności, spadł z 21,1% do 16,5%.

Import głównych towarów do Włoch
/w tys. ton/

	1 9 5 0		1 9 5 1		5 miesięcy	
	I półr.	II półr.	I półr.	II półr.	1951r.	1952r.
Pszenica	527,5	515,4	628,9	902,8	488,4	613,6
Nasiona oleiste	68,5	21,9	95,5	11,9	95,6	41,8
Tłuszcze	67,2	66,5	73,7	70,9	62,3	54,5
Kawa	27,8	18,5	23,5	22,5	22,7	25,9
Jajka	5,7	3,7	10,1	4,7	8,0	6,1
Bydło /w tys. ton/	26,2	28,4	74,7	50,6	68,7	17,4
Węgiel	4288	4114	5080	5674	4198	4121
Mazut	234,8	191,8	379,3	259,3	313,6	229,3
Żelazo, stal, wyroby walcowane	437,6	303,2	372,1	209,5	352,6	209,0
Złom żel.	234,8	191,8	379,3	259,3	313,6	229,3
Miedź i stopy	41,2	20,2	31,4	32,6	30,5	22,5

Kauczuk	21,5	20,7	25,2	25,4	19,2	19,6
Drewno	472,6	445,2	239,3	418,5	372,0	336,4
Celuloza						
wiskozow.	26,4	29,9	32,6	41,0	24,4	43,3
Papier	19,5	12,9	15,7	7,2	9,7	5,4
Wełna	24,1	32,1	26,5	19,3	24,3	29,1
Bawełna	102,6	100,6	102,1	83,9	78,8	94,2
Skóry						
surowe	150,0	22,3	23,8	13,3	21,9	20,8
Maszyny						
i aparatura	43,0	27,0	38,6	44,4	16,9	34,4
Statki						
/tys.BRT/1265	137,2	54,7	182,0	43,9	126,4	

Zmniejszenie się udziału żywności w imporcie szczególnie uwypukliło się w spadku wwozu nasion oleistych - o 57%, w porównaniu z odpowiadającym okresem ub.r., bydła - o 75%, oraz znacznego spadku wwozu jajek, tłuszczów zwierzęcych i roślinnych i wielu innych towarów. Równolegle ze spadkiem importu szeregu życiowo ważnych artykułów wzrastał import towarów strategicznych jak ropa naftowa, kauczuk, statki, sprzęt przemysłowy i inne.

W związku z brakiem złomu żelaznego na rynkach europejskich, szczególnie w Niemczech zachodnich i Francji - spadł wóz tego towaru do Włoch o 27%. Średniomiesięczny wzrost importu złomu w I kwartale 1951 r. był z Francji - 3 1/2 razy, a z Niemiec zachodnich - 2 razy mniejszy w porównaniu z I kwartałem 1951 r. Spadł także import metali kolorowych, drewna, skór surowych, papieru i kartonu.

Eksport głównych towarów z Włoch
/w tys.ton/

	1 9 5 0		1 9 5 1		5 miesięcy	
	I półr.	II półr.	I półr.	II półr.	1951	1952
Ryż	66,0	59,1	97,7	30,3	89,3	177,5
Ser	9,5	9,0	6,7	8,6	3,6	5,8
Oliwa	6,9	8,7	4,9	2,5	4,7	4,1
Cytrusy ...	239,1	128,6	246,7	95,5	237,1	214,2
Owoce	91,5	178,6	69,7	273,5	52,1	71,1
Olejki eteryczne, esencje/tony/ 401		286	480	168	426	237
Wina /tys. gal./	483,3	446,2	438,5	394,3	479,2	465,8
Papier i karton	3,7	12,9	14,1	45,5	13,1	18,7
Siarka	110,3	129,2	68,0	39,6	45,0	25,6
Marmur i alabaster	63,9	85,8	94,2	90,8	41,5	40,6
Rtęć	0,6	2,2	0,4	0,6	0,3	0,4
Przędza bawełniana	16,8	11,5	15,5	18,3	11,9	8,9
Jedwab sztuczny	13,8	27,9	28,9	17,6	16,4	6,8
Tkaniny bawełn.	19,7	24,0	22,2	26,9	13,2	8,6

Tkaniny wełniane	4,9	9,1	9,6	8,3	4,9	2,2
Tkaniny ze sztucz- nego jedwa- biu	10,1	10,9	14,5	8,8	12,1	4,4
Łożyska /tony	1709	1321	1471	1454	1299	1649
Obrabiarki do metali	4,0	5,3	5,0	6,7	3,6	6,3
Samochody /w tys.szt./10,7	12,7	16,7	14,9	13,3	12,6	
Statki /w tys.BRT/35,1	23,5	11,9	19,5	13,4	6,3	

Wzmoczona walka o rynki zbytu spowodowała ostry spadek wywozu podstawowych towarów włoskich jak cytrusy suszone, wina, siarka, marmur, jedwab sztuczny, przędza i tkaniny bawełniane, wełniane, z włókna sztucznego, olejki eteryczne i esencje oraz szereg innych. Równolegle natomiast rósł eksport towarów o znaczeniu strategicznym szczególnie metali, jak cynku i rtęci, dalej łożysk kulkowych i innych, obrabiarek i produktów naftowych.

W wyniku znacznej nadwyżki importu nad eksportem silnie wzrósł deficyt bilansu handlowego Włoch i saldo ujemne doszło w I półroczu b.r. do ogromnej sumy 299 mlrd.lirów tj. prawie tyle ile ono wynosiło za cały 1951 rok oraz znacznie przewyższyło deficyt 1950 roku.

Pomimo ograniczenia wwozu towarów amerykańskich handel Włoch ze Stanami Zjednoczonymi kształtuje się w dalszym ciągu wybitnie jednostronnie. Wwóz towarów ze Stanów Zjednoczonych nie pokryty wywozem osiągnął takie rozmiary, że deficyt wymiany towarowej ze Stanami Zjednoczonymi w I kwartale wyniósł 60 mlrd.lirów. Wzrost zadłużenia dolarowego Włoch wobec Stanów Zjednoczonych powoduje dalsze pogłębienie się przeciwieństw między tymi krajami.

Znaczne przeciwieństwa istnieją między Włochami - z jednej strony a zachodnimi Niemcami, Anglią i Francją - z drugiej. Niemcy zachodnie zajmują obecnie drugie miejsce po Stanach Zjednoczonych, w imporcie Włoch i w ciągu ostatnich 2,5 lat wyparły Anglię i Francję. W tym czasie import Włoch z Niemiec zachodnich podwoił się, podczas gdy wwóz z Anglii wzrósł tylko o 40%, a z Francją o 24%. Z Niemcami zachodnimi Włochy mają ujemne saldo bilansu handlowego, który w I kwartale 1952 r. wyniósł 12,5 mlrd.lirów wobec 13,1 mlrd.lirów za całe II półrocze 1951 r.

W celu rozszerzenia produkcji zbrojeniowej i stworzenia strategicznych zapasów wzrósł import Włoch z angielskich i francuskich kolonii oraz z krajów zachodniej półkuli. Jednakże wobec słabej konkurencyjności włoskich towarów i małej siły nabywczej ludności krajów kolonialnych i zależnych import ten nie mógł być pokryty włoskim eksportem.

Struktura geograficzna handlu zagranicznego Włoch
/w mld. lirów/

	I M P O R T					E K S P O R T				
	1950		1951		1952	1950		1951		1952
	I półr.	II półr.	I półr.	II półr.	I półr.	I półr.	II półr.	I półr.	II półr.	I półr.
<u>Ogółem</u>	451,8	448,5	653,7	670,0	364,3	335,3	411,6	477,6	540,3	233,5
w tym:										
<u>Europa</u>	183,2	178,2	238,2	241,6	142,6	207,9	236,5	282,0	319,7	132,7
Anglia	26,5	24,1	24,9	24,5	18,4	37,9	47,8	58,2	79,2	23,2
Belgia	19,1	12,5	17,4	16,2	8,7	9,3	10,2	13,7	10,5	5,7
Niemcy zach.	35,2	39,3	48,4	53,9	32,2	25,1	48,1	39,1	40,8	19,7
Francja	20,2	21,5	32,9	25,4	12,6	34,1	31,2	41,4	51,2	17,9
Szwajcaria	17,9	14,9	22,4	19,0	11,8	21,9	25,8	28,5	29,1	19,3
<u>Azja</u>	45,4	67,6	108,9	107,5	58,6	27,9	49,6	53,7	62,8	34,3
Indie	4,8	3,8	7,4	6,9	2,3	4,0	9,5	12,5	9,3	2,5
Pakistan	3,1	5,9	13,8	11,2	8,3	4,3	8,7	8,2	10,0	6,5
Malaje	5,4	9,9	20,8	23,2	9,6	8,2	5,3	6,4	4,9	1,0
Arabia Saud.	9,9	15,4	21,8	23,1	15,9	0,3	0,5	0,8	1,4	0,6
<u>Afryka</u>	29,7	39,1	65,3	46,3	30,1	25,7	40,0	47,1	46,4	21,5
Egipt	7,7	12,7	20,8	11,1	10,0	12,5	13,2	13,8	11,4	6,0
Marokko	2,3	2,3	4,2	5,6	2,3	0,7	1,0	1,8	4,2	1,3
Tuniz	4,4	4,4	3,3	3,6	2,5	0,4	0,6	1,2	1,6	0,8
Unia Połudn.										
Afryki	5,6	5,2	16,5	9,2	5,4	3,5	11,4	19,8	8,5	3,0
<u>Ameryka</u>	177,4	141,4	197,6	235,6	111,5	62,8	73,7	80,4	86,4	37,9
Argentyna	22,9	25,3	37,4	24,2	3,1	27,1	13,2	13,3	13,6	3,4
Stany Zjednoczone	123,7	87,6	121,7	154,4	79,0	15,7	32,0	33,1	37,1	19,4
<u>Oceania</u>	16,1	26,2	43,5	39,1	21,1	11,0	11,8	14,4	25,0	7,2
Australia	14,7	23,1	40,6	36,1	18,4	8,3	10,2	12,8	21,9	5,0
N.Zelandia	1,3	2,6	2,8	2,4	2,6	0,1	0,2	0,3	1,2	0,3

B E L G I A - L U K S E M B U R G

Jedną z głównych trudności handlu zagranicznego Belgii w I połowie 1952 r. stanowił problem jej rozrachunków z krajami zmarshallizowanymi. Kraje te są poważnym rynkiem dla Belgii. W 1951 r. udział tych krajów w imporcie Belgijsko-Luksemburskiego Związku wynosił 48,2%, a w eksporcie - 60,8%, nie licząc obrotów z koloniami. Na początku 1952 r. na rachunku Belgii w Europejskiej Unii Płatniczej nagromadziło się z tytułu jej handlu z krajami - członkami Unii ogromne saldo kredytowe. To było równoznaczne z udzielaniem przez Belgię tym krajom znacznych kredytów - bez perspektywy uzyskania zwrotu w pieniądzu. W czerwcu 1952 r. stanął problem wydostania środków dla spłacenia Belgii 223 mln. dol., należnych jej z tytułu dostaw towarowych do krajów zmarshallizowanych, dokonanych ponad ustaloną pierwotną kwotę \$ 201 mln.

W końcu 1951 r. belgijski rząd - na prośbę Rady EPU - w celu wyrównania swego bilansu z krajami-uczestnikami postanowił możliwie ograniczyć swój eksport do tych krajów, a więc wprowadził specjalne eksportowe podatki i zablokował na przeciąg 6 miesięcy część wpływów z tego eksportu /5-25% w zależności od rodzaju towaru/.

W Paryżu dnia 30 czerwca 1952 r. uchwalono prolongatę Europejskiej Unii Płatniczej oraz uregulowano zagadnienie częściowej spłaty belgijskich należności. Zgodnie z bilansem Narodowego Banku Belgii, dodatnie saldo w stosunku do EPU spadło na dzień 17 lipca 1952 r. z 21,2 mld. belg. fr. do 14,7 mld. belg. fr., a rezerwy złota i dolarów Banku wzrosły o 4,7 mld. belg. fr.

Jak donoszą agencje telegraficzne, belgijskie urzędy handlu zagranicznego postanowiły zmniejszyć blokową część wpływów z eksportu do krajów EPU do 5%, a w stosunku do niektórych towarów w ogóle więcej blokowania nie stosować. Równocześnie podatek eksportowy, który pobierano w wysokości 1-3% wartości wywozu, został obniżony, a w niektórych wypadkach całkowicie skasowany.

Ostatnie zarządzenia rządu Belgii świadczą o trudnościach zbytu belgijskich towarów i o dążeniu utrzymania eksportu bez względu na ofiary.

Handel zagraniczny Belgii-Luksemburga

wartość w mld. Fr. b.	1950		1951		1952	
	I półr.	II półr.	I półr.	II półr.	I kwart.	II kwart.
Import	45,9	52,5	65,6	50,9	32,3	29,5
Eksport	38,9	43,0	64,2	67,5	34,6	30,5
Saldo	- 7,0	- 9,5	- 1,4	+ 16,6	+ 2,3	+ 1,0
Wskaźnik ilościowy 1938 = 100:						
Import	103	113	112	108	109	-
Eksport	98	100	116	110	110	-

Tonaż belgo-luksemburskiego importu w I półroczu 1952 r. był o 5,8% mniejszy, niż w I połowie 1951 r., głównie z powodu ograniczenia wwozu od marca do czerwca. Spadek wartości importu nastąpił nie tylko na skutek spadku cen, lecz również w wyniku ilościowego zmniejszenia się wwozu w I kwartale 1952 r.

Tonaż eksportu w I półroczu 1952 r. spadł w porównaniu z II półroczem 1951 r. o 3,5%, w wyniku odwołania liberalizacji handlu w niektórych krajach zmarshallizowanych, zarządzeń rządu belgijskiego oraz na skutek zapoczątkowanego w tym czasie spadku amerykańskich zakupów. Wartość belgijskiego eksportu w II-im kwartale 1952 r. spadła w porównaniu z I kwartałem o 11,7%.

Saldo dodatnie bilansu handlowego z krajami zmarshallizowanymi, które w II półroczu 1951 r. osiągnęło znaczną wysokość, zmniejszyło się w I półroczu 1952 r. na skutek przytoczonych powyżej okoliczności. Z innymi natomiast krajami Belgia ma saldo ujemne, szczególnie ze strefą dolarową. Saldo to ma tendencję do wzrostu i w I kwartale 1952 r. było w porównaniu z I-ym kwartałem roku ub. 4,6 razy większe.

Struktura towarowa handlu zagranicznego Belgii-Luksemburga w I kwartale 1952 r. nie uległa większym zmianom, ale wpływ militaryzacji gospodarki wyraźnie się zaznaczył.

Struktura importu i eksportu Belgii-Luksemburga
/w % do całości/

	1937	1950		1951		1952 r.
		I półr.	II półr.	I półr.	II półr.	I kwart.
<u>Import</u>						
Żywność i zwierzęta	19,8	19,9	20,2	18,5	19,9	18,6
Surowce i półfabrykaty	57,5	46,8	48,2	50,4	54,9	51,2
Wyroby gotowe	22,7	33,3	31,6	31,1	28,2	30,2
<u>Eksport</u>						
Żywność i zwierzęta	5,6	5,5	6,4	5,7	4,9	5,1
Surowce i półfabrykaty	45,0	34,1	35,1	32,5	27,8	29,8
Wyroby gotowe	49,4	60,4	58,5	61,8	67,3	65,1

Po stronie importu spadł udział żywności, głównie zbóż, mięsa i tłuszczów. Udział surowców w porównaniu z II półroczem 1951 r. prawie że się nie zmienił, ale był wyższy, niż w I-ym półroczu 1951 r. i w roku 1950. To nastąpiło na skutek zwiększonego wwozu paliwa, produktów naftowych, metali, drewna i innych surowców strategicznych. Udział wyrobów gotowych, który spadł w II półroczu 1951 r. znowu podniósł się w I kwartale 1952 r. na skutek wzrostu importu sprzętu przemysłowego, aparatury i broni.

W eksporcie Belgii artykuły żywnościowe nie odgrywają większej roli. Udział surowców po przejściowym spadku w II-iej połowie 1951 r. znów zwiększył się na skutek wzmożonego wywozu węgla, chemikaliów i czarnych metali. Jednocześnie spadł eksport surowców włókienniczych, szczególnie wełny. Udział w eksporcie gotowych wyrobów spadł w I kwartale 1952 r. w porównaniu z udziałem gotowych wyrobów w II półroczu 1951 roku, ale był większy niż w I półroczu 1951 r. Zwiększył się wywóz maszyn, narzędzi, środków transportowych i broni.

H O L A N D I A

W pierwszym półroczu 1952 r. Holandia zawarła szereg nowych umów handlowych oraz przedłużyła dotychczasowe porozumienia z Włochami, Austrią, Danią, Finlandią i Anglią. Niezależnie od tego w toku są negocjacje z Francją o przedłużenie na jeden rok handlowej umowy wygasającej dnia 30 czerwca br. Rozmowy te jednak napotykają na duże trudności wobec tego, że francuski program importu z krajów zmarshallizowanych na III kwartał został znacznie obniżony w stosunku do II kwartału.

Również podobne trudności wynikły przy pertraktacjach o zawarciu umowy handlowej z Anglią na rok 1952. Rozmowy te rozpoczęły się w marcu 1952 r. Jednak w związku z tym, że układające się strony nie mogły dojść do porozumienia, rozmowy zostały przerwane i przeniesione na kwiecień br. Nowe porozumienie zawarte zostało dopiero w końcu maja i ważne jest do końca br. przy czym kontyngenty, w związku z angielską polityką ograniczenia importu, zostały znacznie zmniejszone.

Minister Gospodarki Holandii oświadczył w Parlamencie, w związku z tymi negocjacjami, że przebiegały one w bardzo naprężonej atmosferze na skutek znacznej różnicy zdań pomiędzy stronami.

Spadek produkcji przemysłowej i rolniczej w Holandii w 1952 r. spowodował zmniejszenie się tempa wzrostu ilościowego wymiany towarowej z zagranicą. I tak, o ile w 1950 r. obroty handlu zagranicznego Holandii, pod względem ilościowym, wzrosły w porównaniu z 1949 r. - o 34%, to w 1951 r. w porównaniu z 1950 r. wzrosły one tylko o 16%, a w ciągu czterech miesięcy br. w porównaniu z odpowiednim okresem 1951 r. - tylko o 13%. Poniżej podajemy dane charakteryzujące handel zagraniczny Holandii /w mln Hfl./.

	1950	1951	styczeń 1951	- czerwiec 1952
import	7.753	9.673	5.137	4.423
eksport	5.288	7.431	3.425	4.117
obroty	13.041	17.104	8.562	8.540
saldo	- 2.465	- 2.242	- 1.712	- 306

Polityka rządu holenderskiego skierowana na zmniejszenie importu, a zwiększenie eksportu doprowadziła do spadku deficytu obrotów handlu zagranicznego. W ciągu pierwszego półroczu 1952 r. deficyt ten był 6 razy mniejszy niż w I półroczu 1951 r.

Eksport pod względem wartości wzrósł w porównaniu z I półroczem 1951 r. o 692 mln Hfl, czyli o 20,1%, a import w tym okresie czasu zmniejszył się o 714 mln Hfl, czyli o 13,9%. Należy jednak mieć tu na uwadze, że wzrost eksportu w dużym stopniu nastąpił na skutek wzrostu cen eksportowych, które w ciągu czterech miesięcy 1951 r. wzrosły o ponad 13% - w porównaniu z cenami odpowiedniego okresu 1951 r.

Dalsze podporządkowanie wymiany towarowej polityce militaryzacji odbiło się na zmianach strukturalnych handlu zagranicznego Holandii, które zaszły w 1952 r. W handlu tym coraz większe znaczenie uzyskują surowce strategiczne, broń i wyposażenie dla zakładów przemysłowych pracujących dla celów

zbrojeniowych przy jednoczesnym spadku udziału żywności oraz towarów cywilnej konsumpcji. Jednakże ograniczenie importu doprowadziło do poważnego zmniejszenia się zapasów towarów w kraju. Np. zapasy drzewa, bawełny i wełny, spadły w ciągu tego półrocza prawie do połowy.

Największe znaczenie w imporcie Holandii mają surowce i paliwa, udział których zwiększył się z 27% w 1951 r. do 28% w ciągu pierwszych 4 miesięcy 1952 r. Szczególnie wzrósł tonaż importu surowców dla przemysłu metalowego /o 14%/ i tonaż paliw /o 15%/.

Równocześnie w związku z przeprowadzaną polityką ograniczenia importu rząd holenderski zmniejsza przede wszystkim import towarów masowej konsumpcji co się odbija na stopie życiowej mas pracujących. Np. w 1952 r. tonaż importu towarów przemysłowych przeznaczonych dla szerokiej konsumpcji spadł o 15%. Niezależnie od tego w związku ze zmniejszeniem się produkcji w pokojowych gałęziach przemysłu i budownictwa mieszkaniowego import surowców dla przemysłów tekstylnego i drzewnego zmniejszył się w ciągu pierwszych trzech miesięcy 1952 r. w porównaniu z odpowiadającym okresem 1951 r. o 24% i o 7%, odpowiednio.

W eksporcie Holandii w dalszym ciągu największe znaczenie mają artykuły rolnicze. Jednakże zaostrzenie się położenia dewizowego Anglii, Francji i innych krajów zachodnioeuropejskich doprowadziło do ograniczenia importu holenderskich artykułów rolniczych, w wyniku czego udział tych artykułów w ogólnym eksporcie Holandii stale zmniejsza się. I tak udział ten spadł z 46,5% w 1950 r. do 42% w 1951 r. i do 40,1% w ciągu 4 miesięcy 1952 r.

W związku z wprowadzeniem w Anglii w końcu 1951 r. ograniczeń importu towarów rolniczych - holenderscy eksporterzy, jak to stwierdził minister rolnictwa, ponieśli w 1952 r. straty w wysokości 250 mln Hfl, co stanowi 1/3 całej wartości holenderskiego eksportu do Anglii w 1951 r. Również znacznie spadł eksport wyrobów mleczarskich w szczególności sera do Stanów Zjednoczonych, a to w wyniku wprowadzenia przez ten kraj w sierpniu 1951 r. restrykcji importu tego rodzaju produktów. Minister gospodarki Holandii oświadczył w Parlamencie, że obecna polityka amerykańska stoi w jawnej sprzeczności z porozumieniami zawartymi podczas konferencji w Torquay i, że polityka ta hamuje eksport holenderski do krajów strefy dolarowej. W związku z przejściowymi zakazami władz zachodniemieckich importu artykułów rolniczych, eksporterzy holenderscy zmuszeni byli wyrzucać na hałdy jarzyny i w ciągu tylko jednego miesiąca stycznia 1952 stracili ok. 32 mln Hfl.

Udział towarów przemysłowych w ogólnym eksporcie Holandii wzrósł z 38,5% w 1950 r. do 42,9% w 1951 r. i do 43,2% za okres pierwszych 4 miesięcy br. Szczególnie znacznie wzrósł w 1952 r. eksport środków transportowych, głównie statków/mniej więcej o 30%/, maszyn i sprzętu /o 23%/, artykułów elektrotechnicznych /o 21%/ itp. Znacznie również wzrósł pod względem ilościowym eksport towarów tekstylnych, chemicznych, wyrobów metalowych, papieru i paliw mineralnych.

Kierunki geograficzne handlu zagranicznego Holandii są wyrazem nie tyle potrzeb jej gospodarki, ile polityki

faktycznych gospodarzy Holandii - monopoli imperialistycznych Stanów Zjednoczonych. Jednym ze środków nacisku polityki ekspansji Stanów Zjednoczonych jest "administracja zabezpieczenia wzajemnego bezpieczeństwa", za pośrednictwem której Stany Zjednoczone postawiły Holandii do dyspozycji kredyt w wysokości 28,2 mln dolarów przeznaczony na zakup amerykańskich towarów /węgiel, bawełny i ii./. Z tego kredytu Holandia zakupiła już w 1952 r. 600.000 ton amerykańskiego węgla.

Pierwsze miejsce zarówno w imporcie jak i w eksporcie Holandii zajmowały Belgia-Luksemburg, Stany Zjednoczone, Niemcy zachodnie, Anglia, Francja i Indonezja. Udział tych państw wynosi ok. 61% holenderskiego importu, a 59% - eksportu.

Holandia napotyka na znaczne trudności w rozszerzeniu swego eksportu do krajów zachodnio-europejskich i Stanów Zjednoczonych i w związku z tym dąży do zdobycia nowych rynków zbytu.

W pierwszym półroczu 1952 r. Holandii udało się zwiększyć swój eksport, w porównaniu z odpowiednim okresem 1951 r. - do Azji o 30%, do Połud. Ameryki - o 20% i do Afryki o 80%. "Program eksportowy" opracowany przez rząd holenderski w maju br. wysuwa jako podstawowe zadanie zwiększenie handlu ze Stanami Zjednoczonymi. Jednakże zwiększenie takie jest bardzo utrudnione w związku z importowymi ograniczeniami obowiązującymi w Stanach. Udział Stanów Zjednoczonych w holenderskim eksporcie prawie, że się nie zmienił /6,1% w I półroczu 1951 r., a 6% w I półroczu 1952/. Równocześnie udział Stanów Zjednoczonych w imporcie Holandii zwiększył się z 10,6% do 14,9%, co wywołało wzrost salda ujemnego bilansu handlowego Holandii ze Stanów Zjednoczonych z 336 mln Hfl. w I półroczu 1951 r. do 409 mln Hfl w I półroczu 1952 r., tj. o 21%.

Obroty handlu zagranicznego Holandii z krajami Europy Zachodniej dokonywane w ramach Europejskiej Unii Płatniczej, zwiększyły się z 3.342 mln Hfl. w ciągu pierwszych 4 miesięcy 1951 r. do 3.476 mln Hfl. w odpowiednim okresie br. Ten wzrost nastąpił na skutek zwiększenia holenderskiego eksportu do tych krajów o 23%.

Jednoczesny spadek importu Holandii z krajów zachodnio-europejskich o 222 mln Hfl. doprowadził do zmiany salda bilansu handlowego Holandii z tymi krajami. O ile za okres 4 miesięcy 1951 r. saldo ujemne wyniosło 321 mln guld., to w tym samym okresie 1952 r. Holandia osiągnęła saldo dodatnie w wysokości 287 mln Hfl. Ale i tutaj Holandia walczy z istotnymi trudnościami przy podtrzymaniu swego eksportu na wysokim poziomie, gdyż w związku z pogorszeniem się dewizowego położenia szeregu krajów europejskich zmuszone one są wprowadzać ograniczenia importowe. To jest przyczyną, która powoduje zmniejszenie się dodatniego salda Holandii w EPU i o ile w styczniu 1952 r. saldo to wynosiło 99 mln dolarów to w maju kształtowało się ono już tylko na poziomie 11 mln dolarów.

Pomimo tego, że ograniczenie handlu zagranicznego Holandii z krajami obozu demokratycznego stoi w oczywistej sprzeczności z interesami gospodarczymi kraju - strefy rządzące Holandii pod dyktando amerykańskich monopoli prowadzą politykę dyskryminacji w stosunku do Związku Radzieckiego i krajów demokracji ludowej. W wyniku takiej polityki obroty

handlu zagranicznego krajów obozu demokratycznego z Holandią spadły w 1951 r. - w porównaniu z rokiem 1950 - o 39%. W r. 1951 udział krajów obozu demokratycznego w handlu zagranicznym Holandii wynosił 2,2% w porównaniu z 2,8% roku 1950.

W styczniu - kwietniu 1952 r. obroty handlu zagranicznego Holandii z europejskimi krajami demokracji ludowej, Niemiecką Republiką Demokratyczną i Chinami Ludowymi zmniejszyły się w porównaniu z odpowiednim okresem 1951 r. o 20%, głównie na skutek spadku importu z tych krajów. O ile w styczniu - kwietniu 1951 r. bilans handlowy Holandii prawie ze wszystkimi krajami demokratycznymi kształtował się ujemnie i saldo także wynosiło 27 mln Hfl. to w ciągu pierwszych 4 miesięcy 1952 r. Holandia ma z większością tych krajów /oprócz Chin Ludowych i Bułgarii/ saldo dodatnie w wysokości 15 mln Hfl.

S Z W A J C A R I A

Wobec ciągle wzrastających trudności eksportu szwajcarskich towarów w wyniku dalszego spadku siły kupczej mas ludowych w krajach kapitalistycznych oraz wzrostu ograniczeń importowych i zaostrzenia się walki konkurencyjnej - koła handlowe Szwajcarii domagają się od swego rządu zastosowania ostrych środków protekcyjnych. Np. właściele fabryk pończoch i kupcy tej branży, którzy nie wytrzymują konkurencji amerykańskich firm, zarzucających rynek szwajcarski pończochami po śmiesznie niskich cenach, zażądali ochrony przed zagraniczną konkurencją. Szwajcarscy producenci win ze swej strony uważają, że przewidziane w umowie handlowej z Włochami kontyngenty na vermouth i inne słodkie wina włoskie są za wysokie. Poszczególne kantony zażądały od Departamentu Finansów i Ceł podwyższenia ceł importowych na tekstylia. Szwajcarski przedstawiciel w Europejskiej Komisji Gospodarczej oświadczył na posiedzeniu tej Komisji dnia 10 marca br., że Szwajcaria nie będzie mogła zachować linii liberalnej polityki handlowej, o ile zarządzenia restrykcyjne stosowane przez inne państwa zmuszą ją do obrony interesów życiowych jej gospodarki i to wszelkimi środkami jakie będzie uważać za niezbędne." Kierownik Departamentu Ekonomicznego oświadczył podczas ostatniej sesji Parlamentu, że w Szwajcarii przeprowadzona będzie całkowita reforma taryfy celnej. W końcu marca 1952 r. weszło w życie nowe prawo, które pozwala rządowi szwajcarskiemu ograniczyć import i pobierać zwiększone stawki celne przy wwozie artykułów rolniczych o ile ten wwóz może szkodzić zbytowi produkcji krajowej po "sprawiedliwych cenach". Zmniejszanie się obrotów towarowych jakie rozpoczęło się z końcem ub.r. trwało również w I półroczu 1952. Według danych oficjalnych wymiana towarowa Szwajcarii z zagranicą spadła w porównaniu z odpowiednim okresem ub.r. o 7,5%.

Handel zagraniczny Szwajcarii /w mln szwajcarskich franków /

	I półr. II 1950		półr. I 1951		półr. I 1952		II kw.
Import	1.786	2.750	3.140	2.775	2.731	1.403	1.328
Eksport	1.644	2.267	2.345	2.446	2.251	1.141	1.110
Saldo	- 142	- 483	- 895	- 329	- 480	- 262	- 218

Spadek obrotu szwajcarskiego handlu zagranicznego w I półroczu 1952 r. w porównaniu z I półroczem ub.r. był wywołany zmniejszeniem się importu o 13%, podczas gdy eksport prawie, że nie uległ zmianie.

Stosunek cen importowych i eksportowych w pierwszym półroczu 1952 r. kształtował się dla Szwajcarii korzystnie. Wzrost cen towarów eksportowych był wyższy niż towarów importowanych. Podczas gdy ceny szwajcarskich towarów eksportowanych wzrosły w porównaniu z I półroczem ub.r. o 4,4%, to ceny towarów importowanych wzrosły tylko o 2,5%.

Wskaźnik cen importowych i eksportowych

Szwajcarii /1938 = 100/.

Procentowy wzrost cen, w stosunku do I półr. 51

	1950		1951		1952	
	I półr.	II półr.	I półr.	II półr.	I półr.	II kw.
Import:						
wskaźnik						
ogólny	201	206	241	252	247	2,5
żywność	251	259	285	294	291	2,1
surowce	190	200	256	269	252	- 1,6
wyroby						
gotowe	178	176	197	210	207	5,1
Eksport:						
wskaźnik						
ogólny	235	237	251	266	262	4,4
wyroby						
gotowe	245	245	255	275	272	6,7

Wzrost cen zarówno importowych jak i eksportowych odbił się na zmianie wskaźnika ilościowego szwajcarskiego importu i eksportu. O ile pod względem wartości import Szwajcarii zmniejszył się o 13%, to ilościowo spadł on o 14,6%. Eksport pod względem wartości wzrósł o 0,2%, a ilościowo spadł o 5,4%. Spadek ilościowy importu spowodowany był zmniejszeniem się wwozu żywności o 19,1%, wyrobów gotowych i 16,7% i surowców o 10%. Spadek zaś ilościowy eksportu wywołany był zmniejszeniem wywozu wyrobów gotowych na 6,8%.

W pierwszym półroczu 1952 r. miał miejsce dalszy spadek udziału żywności w szwajcarskim imporcie i wzrost udziału surowców i gotowych wyrobów. W eksporcie natomiast utrzymał się spadek udziału gotowych wyrobów.

Struktura towarowa handlu zagranicznego Szwajcarii
/ w % całości/

	1950		1951		1952	
	I półr.	II półr.	I półr.	II półr.	I kw.	II kw.
Import						
żywność	31,6	29,6	25,0	20,6	21,4	20,8
surowce	31,7	37,7	37,4	41,6	40,5	41,9
wyroby						
gotowe	36,7	32,7	37,6	37,8	38,1	37,3
Eksport						
wyroby						
gotowe	92,6	91,9	92,2	91,5	91,7	91,8

W pierwszym półroczu 1952 r. w dalszym ciągu spadał wóz artykułów rolniczych, głównie żywności oraz artykułów przemysłowych szerokiej konsumpcji/pszenicy, cukru, tłuszczu, surowców dla przemysłu włókienniczego i obuwniczego, tkanin bawełnianych i wełnianych./. Jednocześnie z tym wzrastał import towarów o znaczeniu strategicznym takich jak węgiel, ropa naftowa, surowka, stal, cynk, sprzętu przemysłowego - nie-

zbędnych dla wykonania programu uzbrojenia.

Import głównych towarów do Szwajcarii /w tys. ton/

	1950		1951		1952
	I półr.	II półr.	I półr.	II półr.	I półr.
<u>żywność i pasza:</u>					
pszenica	105,9	252,2	203,6	165,4	156,1
pasza	189,9	197,5	205,5	135,7	121,4
cukier	64,3	179,0	80,5	42,9	48,4
nasiona oleiste	44,8	70,4	68,7	19,7	29,0
kawa	8,1	17,2	12,9	6,9	9,5
wino	526,8	407,0	599,0	373,5	561,1
bydło rzeźne /w tys szt./	17,6	20,2	19,6	15,8	9,2
<u>surowce i opał:</u>					
bawełna	14,8	26,8	14,0	17,3	16,4
wełna prana i czesana	6,2	8,4	6,4	3,8	4,2
celuloza wisk.	8,4	10,0	11,4	10,3	11,3
drewno	96,3	119,9	147,8	120,9	89,4
skóry surowe	2,4	3,4	4,7	3,0	2,2
węgiel	968,6	1.706,0	1.556,5	1.821,3	1.526,8
ropa naftowa	244,2	350,9	365,2	256,0	323,2
surówka i stal	24,9	62,4	36,6	56,2	70,0
miedź	8,8	9,0	12,7	12,5	16,9
ołów	6,1	13,5	10,5	4,1	4,3
surowce dla przem. chemicznego	34,4	62,0	49,5	47,0	40,6
<u>wyroby gotowe:</u>					
tkaniny baweł,	0,6	1,0	1,7	1,3	1,0
tkaniny wełn.	0,7	0,8	1,3	0,8	0,5
wyroby gumowe	3,8	7,3	7,8	5,0	3,8
żelazo w ark.	46,0	86,3	116,7	117,5	115,1
wyposażenie przemysłowe	17,9	22,6	31,3	29,9	31,9
samochody/w tys sztuk/	17,7	14,1	21,3	13,2	19,7

W omawianym półroczu Szwajcaria zwiększyła eksport wyrobów gotowych niezbędnych dla wykonania programu zbrojeń krajów agresywnego bloku atlantyckiego: maszyn, precyzyjnych obrabiarek, zegarków i mechanizmów do zegarów, niezbędnych dla wojennej produkcji, instrumentów i in. Jednocześnie zmniejszył się szwajcarski eksport tkanin bawełnianych i jedwabnych, trykotaży i konfekcji, kosmetyków, chemikalii, farb, papieru, kartonu itd.

Eksport głównych towarów ze Szwajcarii
/ w mln szw. fr. /

	1950		1951		1952
	I półr.	II półr.	I półr.	II półr.	I półr.
<u>Żywność i bydło</u>					
sery	39,8	43,6	41,2	58,5	48,4
czekolada	3,7	5,6	6,9	10,8	9,5
mleko skond.	1,7	1,3	2,3	1,3	2,3
bydło rasowe	0,2	5,5	0,88	6,7	0,66

<u>Gotowe wyroby</u>					
zegarki	280,9	449,3	465,6	544,7	499,7
sprzęt przem.	394,4	468,6	465,6	497,1	472,6
narzędzia i instru-					
menty	121,3	136,6	143,9	161,6	152,4
łożyska	5,2	6,1	7,7	6,6	6,4
farmaceutyki	100,1	121,7	145,1	142,4	148,8
farby	93,7	128,1	150,2	126,2	89,2
/analina i indygo/					
przędza baw.	24,2	21,0	26,8	35,6	46,8
tkaniny baw.	64,0	63,0	75,5	62,7	55,5
tkaniny jedw.	39,6	39,6	59,5	46,5	48,3
koronki	31,0	35,4	46,8	48,4	43,7
trykotaże	12,1	16,5	14,7	20,8	12,3
konfekcja	11,7	13,6	19,6	19,5	17,5
obuwie	10,0	13,5	13,9	15,1	13,5
perfumeria	10,3	18,4	23,5	20,4	15,6
chemikalia					
przemysłowe	34,6	50,1	68,5	68,2	48,4
kamienie /drog.					
i do zegarków/	11,4	15,2	16,0	18,4	26,5
wyroby tytoniowe	28,2	26,1	20,8	27,1	21,6

Deficyt bilansu handlowego Szwajcarii w pierwszym półroczu 1952 r. zmniejszył się w porównaniu z odpowiednim okresem roku ubiegłego do 480 mln szw. fr. /895 mln szw. fr.-I półrocze 1951/, ale był większy niż w II półroczu 1951 r. o 151 mln szw. fr. Największa część tego deficytu przypada na handel z Niemcami zach. /276,6 mln szw.fr. /i St. Zjednoczone/ 188,8 mln szw.fr./.

W pierwszym półroczu 1952 r. Szwajcaria ^{znacznie} zwiększyła swój import ze Stanów Zjednoczonych i Niemiec zachodnich. Udział tych państw wzrósł w porównaniu z I połową 1951 r. z 29,4 do 35,8%.

W ten sposób te dwa kraje zaspakajają powyżej 1/3 wszystkich potrzeb importowych Szwajcarii. Udział Stanów Zjednoczonych wzrósł z 15,9 do 17,8%, a Niemiec zachodnich - z 13,6 do 18,0%. W tym samym czasie udział Anglii, Francji, Belgii-Luksemburga i Włoch spadł z 31,4% do 29,3%. Spadek udziału tych krajów był wywołany wzmocnieniem importowych ograniczeń stosowanych w stosunku do nich przez Szwajcarię na skutek podobnych ograniczeń wprowadzonych przez te kraje.

Struktura geograficzna importu Szwajcarii /w mln szw. fr./

	1950. półr.		1951. półr.		1952
	I półr.	II półr.	I półr.	II półr.	I półr.
Ogółem	1.786	2.750	3.140	2.775	2.731
w tym:					
Stany Zjednoczone	275,4	350,2	497,9	444,9	486,7
Niemcy zachodnie	183,3	313,9	425,7	488,1	491,8
Francja	191,5	319,3	346,8	272,7	258,2
Anglia	170,8	198,8	227,8	166,6	171,6
Włochy	148,1	175,1	195,9	201,3	199,9
Belgia	87,6	146,7	213,7	213,5	172,1
udział wyżej po-					
danych państw /w %/	59,2	54,7	60,9	64,4	65,3

Udział wymienionych w powyższej tabeli krajów w ogólnym eksporcie Szwajcarii prawie, że się nie zmienił w porównaniu z I półroczem r.ub., ale był znacznie niższy niż w 1950 r. Udział Stanów Zjednoczonych, Niemiec zachodnich, Włoch - głównych nabywców szwajcarskich towarów o znaczeniu strategicznym - w tym czasie wzrósł w eksporcie z 28,9% do 31,4%, podczas gdy udział Francji i Belgii spadł z 14,5% do 12,6%.

Struktura geograficzna eksportu Szwajcarii /w mln. szw.fr./

	1950		1951		1952
	I półr.	II półr.	I półr.	II półr.	I półr.
Ogółem	1.644	2.267	2.245	2.446	2.251
w tym:					
Stany Zjednoczone	202,1	313,3	285,6	311,6	297,9
Niemcy zachodnie	152,2	210,0	182,7	239,7	215,1
Francja	177,5	180,6	181,8	210,4	163,8
Belgia	136,5	144,7	143,2	131,8	120,4
Włochy	187,8	327,4	181,0	162,5	193,3
Anglia	60,3	76,3	92,4	132,0	114,9
udział wyżej podanych państw /					
/w %/	55,8	55,3	47,4	48,6	49,1

Źródło: Miesięczny Biuletyn Statystyczny Szwajcarskiego Narodowego Banku nr 7 lipiec 1952 r.

S Z W E C J A

Z początkiem 1952 r. warunki handlu Szwecji z zagranicą znacznie pogorszyły się. W lutym roku bieżącego główni-zachodnio europejscy importerzy szwedzkiej celulozy i papieru /Anglia, Francja, Belgia, Niemcy zachodnie, Holandia i Włochy / oświadczyli, że zamierzają obniżyć cenę i ustalić ilościowe ograniczenia na import celulozy. W związku z tym szwedzki rząd przesłał protest rządowi Anglii, Francji i Belgii. W ciągu lutego - marca przedstawiciele rządów i eksporterzy artykułów drzewnych Szwecji, Finlandii i Norwegii zbierali się kilkakrotnie w Sztokholmie i Oslo dla omówienia linii wspólnego działania w tej "wojnie celulozowej". Dalej w sprawie tej wyjeżdżały delegacje do Paryża i Londynu jednakowoż nie osiągnęły one żadnych pozytywnych rezultatów.

W połowie lutego Ministerstwo dla Spraw Surowcowych Anglii ustaliło maksymalne ceny na importowaną celulozę. Ceny te weszły w życie z początkiem II kwartału 1952 r. Nowe angielskie ceny są o 20% niższe od maksymalnych cen celulozy importowanej ze Szwecji, Finlandii i Norwegii w końcu 1951 r. W marcu - kwietniu 1952 r. również Francja, zachodnie Niemcy, Belgia i inni zachodnio-europejscy importerzy obniżyli ceny na skandynawską celulozę. Amerykańscy nabywcy również zażądali obniżenia cen i w związku z tym już w II kwartale br. Szwedzi zmuszeni byli sprzedawać do Stanów Zjednoczonych celulozę mniej więcej od 25 - 30% taniej niż w I kwartale br.

W początku czerwca 1952 r. Anglicy oficjalnie ogłosili nowe ceny po których gotowi są oni zakupywać skandynawską celulozę w III kwartale. Te nowe ceny są o 20% niższe od cen II kwartału o ile chodzi o celulozę, a o 5% niższe od cen maszy drzewnej. Przy tym Anglicy oświadczyli, że sprawa cen na IV kwartał będzie rozstrzygnięta później.

Spadek cen na miejsce również i w stosunku do szwedzkiego drewna. Podczas gdy w I kwartale 1951 r. ceny tarcicy iglastej kształtowały się na poziomie 80 - 95 £ za standard to ceny w II kwartale 1952 r. spadły do 65 - 70 £ to jest o około 30%.

Wywołany tym spadkiem niepokój w szwedzkich kołach rządowych i handlowych cen tłumaczy się dużym znaczeniem jakie wywóz tych towarów ma dla gospodarki kraju. W 1951 r. wywóz artykułów drzewnych przyniósł 50% wszystkich wpływów eksportowych kraju. Według obliczeń szwedzkich ekonomistów kraj w 1952 r. straci 800 do 900 mln szwedzkich koron, o ile ceny na celulozę utrzymują się na poziomie o 20% niższym, a ceny papieru i tarcicy o 10% niższym w porównaniu z poziomem 1951 r.

Wzrost konkurencji Anglii, Szwajcarii, a głównie Niemiec zachodnich w dziedzinie eksportu maszyn i urządzeń przemysłowych, konkurencja amerykańskich firm na rynkach eksportowych pewnych rodzajów wysokogatunkowej stali, wszystko to również podcina pozycje szwedzkich eksporterów i pogarsza perspektywy rozwoju szwedzkiego handlu zagranicznego.

Obroty Szwecji z zagranicą w ciągu stycznia - czerwca 1952 r. zwiększyły się zarówno pod względem wartości, jak ilości o 4%. Import wzrósł wartościowo o 3%, a eksport o 6%.

Pod względem tonażowym import pozostawał na poziomie I półrocza 1951 r., a eksport wzrósł o 9%.

Handel zagraniczny Szwecji /waga w tys ton,
wartość w mln kr. szw. /

	1950		1951		1952	
	I półr.	II półr.	I półr.	II półr.	I półr.	II półr.
<u>waga</u>						
import	7.578	8.828	9.224	10.529	9.147	
eksport	9.125	12.012	9.688	13.675	10.549	
<u>wartość</u>						
import	2.730	3.372	4.552	4.633	4.676	
eksport	2.533	3.174	4.001	5.215	4.238	
saldo	- 197	- 198	- 551	+ 582	- 438	

Deficyt bilansu handlowego Szwecji za I półrocze roku bieżącego w porównaniu z I półroczem 1951 r. - zmniejszył się. Przyczyną tego było to, że w ciągu pierwszych miesięcy br. ceny eksportowe spadły tylko w nieznacznym stopniu i ogólnie poziom tych cen w tym okresie był wyższy niż w I połowie 1951 r. Jednakże fakt, że w ciągu 6 miesięcy 1951 r. średnie ceny eksportowe obniżyły się o 33% podczas gdy ceny importowe tylko o 6% świadczy o ostrym pogorszeniu się warunków szwedzkiego handlu zagranicznego. Niezależnie od tego należy zaznaczyć, że spadek cen na drzewo i celulozę odbija się na średnich eksportowych cenach dopiero w końcu II, a głównie w III kwartale 1952 r., a to dlatego, że w ciągu pierwszych miesięcy tego roku towary jeszcze były dostarczane z dawnych kontraktów.

Na strukturze importu Szwecji odbija się wyścig zbrojeń i tworzenie strategicznych zapasów. Udział żywności i towarów szerokiej konsumpcji w ogólnym imporcie Szwecji spadł z 42% w I półroczu 1951 r. do 31% w I półroczu 1952 r. Udział surowców zwiększył się z 37 do 46%, a maszyn i sprzętu - z 18 do 20%. Znacznie spadł wwóz mięsa, cukru, skór, wełny, makuchów, a zwiększył się wwóz zboża - na skutek nieurodzaju, płynnych paliw, miedzi, surowki i stali, dalej maszyn i nawozów.

W eksporcie Szwecji również zmniejszył się udział artykułów żywnościowych, szczególnie wywóz masła i zbóż. Na skutek zmniejszenia się wywozu celulozy, papieru, jak również na skutek spadku cen, udział artykułów drzewnych spadł z 52,5% w I półroczu, 56,2% w II półroczu 1951 r. do 44% w I półroczu 1952 r. Zwiększył się wwóz rudy żelaznej, stali, wyrobów walcowanych i chemikalii, co spowodowało wzrost udziału surowców w eksporcie z 20% do 23,5%. Udział maszyn i wyposażenia przemysłowego wzrósł w porównaniu z I półroczem 1951 r. z 18 do 22%.

Struktura towarowa handlu zagranicznego Szwecji. /mln szw.Kr./

	import		eksport			
	1951	1952	1951	1952		
	I półr.	II półr.	I półr.	II półr.	I półr.	II półr.
Ogółem	4.552	4.635	4.676	4.001	5.206	4.238
w tym:						
żywność	778	737	807	259	293	190

towary konsump.						
przem.	1.156	811	647	-	-	-
surowce	1.676	2.041	2.176	813	1.026	1.092
opał, rudy, me-						
tale, chem. drzewo,						
celuloza, papier	-	-	-	2.095	2.932	1.883
maszyny i sprzęt	819	835	932	720	858	925

Obroty handlowe Szwecji z Europą w I kwartale 1952 r. kształtowały się mniej więcej na poziomie odpowiedniego okresu 1951 r. Jednakże udział poszczególnych państw w handlu zagranicznym Szwecji uległ pewnym zmianom, przy czym charakterystycznym jest wypieranie ze szwedzkiego rynku Anglii przez Niemcy zachodnie. Po raz pierwszy po wojnie udział Niemiec zachodnich w imporcie szwedzkim, był wyższy niż Anglii. Udział Anglii w tym imporcie spadł z 16,8% w I kwartale 1951 r. do 13,5% w I kwartale 1952 r. podczas gdy udział Niemiec zachodnich zwiększył się z 13,1% do 16,2%. Zmniejszył się również w szwedzkim imporcie udział Francji i Włoch, natomiast zwiększył się udział Belgii, Luksemburga i Norwegii.

W eksporcie Szwecji Anglia zajmuje nadal I-sze miejsce, udział jej w I kwartale 1952 r. wynosił 16,1%, podczas gdy udział Niemiec zachodnich - 9,7% / 12,7% w I kwartale 1951 r. / . Oprócz Niemiec zachodnich zmniejszył się również udział w szwedzkim eksporcie - Belgii i Luksemburga, a zwiększył się - Francji i Włoch.

Struktura geograficzna handlu zagranicznego Szwecji. /w mln.szw.kr./

	Import				Eksport	
	1951 I półr.	1951 II półr.	1952 I półr.	1952 II półr.	1951 I półr.	1952 II półr.
<u>Europa</u>	2.952	3.171	1.617	2.785	3.857	1.603
w tym:						
Anglia	762	733	333	709	1.041	366
Niemcy zach.	556	663	400	360	556	221
Francja	255	216	83	223	298	178
Holandia	193	242	107	218	282	100
Belgia	234	301	172	167	216	88
Polska	188	184	95	115	149	50
Norwegia	123	175	81	249	393	118
Dania	121	114	59	201	211	112
<u>Azja</u>	397	283	136	161	180	90
<u>Afryka</u>	161	150	62	156	181	125
<u>Ameryka</u> w tym:	927	967	621	755	803	369
Stany Zjedn.	422	438	287	286	194	101
Brazylia	82	56	64	159	182	100
Argentyna	122	157	65	145	260	72
<u>Australia i</u>						
<u>Oceania</u>	117	63	33	116	212	88

Bilans handlowy Szwecji pogorszył się z Ameryką, a w szczególności ze Stanami Zjednoczonymi władze szwedzkie już od dłuższego czasu starają się zwiększyć eksport do strefy dolarowej. W tym celu rząd szwedzki bardzo uprościł system wydawania licencji na eksport towarów do tej strefy oraz wprowa-

dził szereg ulg dla tych gałęzi przemysłu, które pracują na eksport do Stanów Zjednoczonych. Są to: ulgi specjalne przy budowie nowych zakładów, ulgi przy imporcie surowców i maszyn i przy rozdziale wysoko-kwalifikowanej siły robotniczej. Również w tym celu stworzone zostały: Komisja złożona z przedstawicieli handlu, przemysłu i rządu dla badania możliwości rozszerzenia eksportu oraz Rada dla spraw eksportu do strefy dolarowej. Utworzony też został specjalny fundusz dla badań koniunktury rynków zagranicznych, wprowadzona została gwarancja państwowa pokrycia strat jakie mogliby ponieść eksporterzy w związku z zakładaniem składów towarowych w Stanach Zjednoczonych. Znacznie zwiększono szwedzkie oficjalne przedstawicielstwa w Stanach, otwarto cały szereg konsulatów, z pełnomocnictwami w sprawach handlu, wreszcie popiera się bardzo udział szwedzkich przedsiębiorców w targach i wystawach krajów strefy dolarowej. Jednakże wszystkie te środki nie doprowadziły do pozytywnych rezultatów: eksport do Stanów Zjednoczonych nie tylko, że nie wzrasta, ale nawet stosunkowo zmniejsza się. Np. w pierwszym kwartale br. udział Stanów Zjednoczonych w eksporcie Szwecji wyniósł 4,5%, wobec 6,5% w I kwartale 1951 r. Równolegle z tym rośnie import ze Stanów co się odbija na wzroście ujemności szwedzkiego bilansu handlowego. Deficyt Szwecji w handlu ze Stanami Zjednoczonymi wzrósł z 64 mln szw.kr. w I kwartale 1951 r. do 185 mln szw.kr., co stanowi 97% ogólnego deficytu handlu zagranicznego kraju w I kwartale 1952 r.

Handel zagraniczny głównych krajów kapitalistycznych /w mln dolarów/

	1950		1951		1952		
	I półr.	II półr.	I półr.	II półr.	I półr.	I kwart.	II kwart.
<u>Eksport /fob/</u>	14.832	17.616	21.820	24.040	23.667	12.054	11.616
Austria	127	178	207	244	245	125	120
Anglia	2.868	3.210	3.473	3.753	3.370	2.012	1.758
Belgia	779	860	1.284	1.351	1.301	690	611
Niemcy zachodnie	778	1.202	1.555	1.919	1.920	947	973
Dania	295	370	403	435	414	222	192
Indie	521	619	863	721	643	363	280
Włochy	541	726	768	880	707	374	333
Kanada	1.316	1.593	1.667	2.099	2.179	2.000	1.129
Holandia	611	801	904	1.038	1.085	556	529
Norwegia	180	210	279	341	311	168	173
Stany Zjednoczone	4.815	5.327	7.259	7.608	7.925	3.959	3.966
Finlandia	141	213	282	530	331	171	160
Francja	1.371	1.693	2.108	2.118	2.054	1.025	1.026
Szwecja	489	614	768	1.003	835	439	396
<u>Import /cif/</u>	16.540	19.103	24.229	24.301	25.004	12.765	12.239
Austria	166	166	253	275	304	154	150
Anglia	3.496	3.503	5.021	5.620	5.179	2.510	2.569
Belgia	879	1.050	1.312	1.217	1.236	646	590
Niemcy zachodnie	1.121	1.583	1.546	1.858	1.878	1.828	850
Dania	403	450	517	496	496	265	231
Indie	495	566	752	859	1.060	567	493
Włochy	727	719	1.054	1.021	1.186	583	603
Kanada	1.453	1.765	2.186	2.077	2.203	1.007	1.196
Holandia	984	1.070	1.953	1.192	1.162	602	560
Norwegia	360	318	421	457	438	217	221
Stany Zjednoczone	4.159	5.458	6.366	5.529	5.957	3.066	2.891
Finlandia	175	212	271	405	445	205	249
Francja	1.564	1.500	2.195	2.397	2.526	1.338	1.188
Szwecja	528	653	881	898	934	477	457

Ruch cen i pogorszenie się położenia klasy pracującej

Wyścig zbrojeń i związane z tym zwiększenie wydatków na cele wojenne doprowadziły w krajach kapitalistycznych w I półroczu 1952 r. do znacznego pogorszenia się położenia klasy pracującej.

Bezpośrednie wydatki na cele wojenne krajów agresywnego bloku atlantyckiego w 1951/52 wyniosły 57 mld. \$, a w roku 1952/53 wydatki dojdą do 77 mld. \$ t.zn., że zwiększą się o 35%.

W Stanach Zjednoczonych bezpośrednie wydatki na cele wojenne doszły do swego szczytu - o ile chodzi o okres powojenny - w roku, który zakończył się 30 czerwca 1952. Stanowiły one 46,5 mld. \$ tj. 70% wszystkich wydatków budżetu. W roku 1952/53 projektuje się wydać 65,1 mld. \$ tj. 76% wydatków budżetowych. Od początku amerykańskiej agresji na Korei wzrost wydatków wojennych w Stanach Zjednoczonych przyjął niebywale rozmiary, co ilustrują poniższe dane /w %/.

Bezpośrednie wydatki na cele wojenne

1949/50	= 100
1950/51	= 147
1951/52	= 261
1952/53	= 366

Tego rodzaju ostra zwyżka wydatków wojennych w Stanach Zjednoczonych nie może być pokryta dochodami z budżetu, który też z tego powodu w 1951/52 zakończył się 4 mld. \$ deficytu, a dług państwowy wzrósł do 259 mld. \$.

Znaczne sumy są wyasygnowane na budowę amerykańskich baz wojennych w krajach zachodnio-europejskich. W początkach lipca 1952 r. Truman podpisał projekt prawa zezwalającego na wydawanie na ok. 2,4 mld. \$ zagranicą głównie na budowę baz lotniczych.

W Anglii wyścig zbrojeń doprowadził do tego, że I kwartał roku finansowego 1952/53, kończącego się 30 czerwca, wykazał deficyt 355 mln. £. wobec 109 mln. £. deficytu odnośnego okresu roku poprzedniego. W II kwartale 1952 r. rezerwy złota i dolarów strefy szterlingowej zmniejszyły się i wynosiły dnia 30.6.52 - 1.685 mln. £. wobec 1.700 mln. £. na dzień 31 marca 1952 i to pomimo tego, że w tym okresie Anglia otrzymała od Stanów Zjednoczonych kredyty na cele wojenne w wysokości 202 mln. £.

Jeszcze szybciej militaryzuje się gospodarka Niemiec zachodnich, którym amerykańsko-angielscy imperialiści narzucili wydatki wojenne w roku bieżącym w wysokości 11,2 mld. zach. niemieck. marek.

We Włoszech w 1952/53 tj. w roku finansowym, który rozpoczął się 1 lipca b.r. wydatki na cele wojenne osiągną 615 mld. lirów, a deficyt budżetu wyniesie 497 mld. lirów.

W Belgii parlament zatwierdził budżet nadzwyczajny na rok 1952 w wysokości 25 mld. belgijskich franków, z którego na

cele wojenne asygnowano 11,4 mlrd.belg.fr.

W Norwegii ogólne wydatki na cele wojenne w nowym roku budżetowym wyniosą 1.300 mln.norw.kr., wobec 763 mln.norw.kr. w roku poprzednim.

W Holandii wydatki wojenne wzrastają z roku na rok i w roku 1952 osiągną sumę 2.175 mln.guld. co stanowić będzie 41% wydatków budżetowych.

Wzrost zbrojeń spowodował zwiększenie podatków we wszystkich krajach kapitalistycznych.

W Stanach Zjednoczonych w porównaniu z okresem przedwojennym podatki bezpośrednie przypadające na jednego robotnika wzrosły 32 razy.

W Anglii w roku finansowym 1951/52 wpływy podatkowe wzrosły w porównaniu z rokiem poprzednim o 12% i stanowiły 4.193 mln.£.

We Francji tylko w ciągu I kwartału 1952 wpływy podatkowe wyniosły 742 mlrd.fr., wobec 421 mlrd.fr. w I kwartale roku ubiegłego.

We Włoszech w roku budżetowym 1952/53 przewiduje się dalszy wzrost podatków i osiągną obe: podatki bezpośrednie - 335 300 mln.lirów, podatki pośrednie - 1 107 655 mln.lirów.

W Holandii w miesiącach styczeń - luty 1952 wpływy podatkowe wzrosły o 18% w porównaniu z odnośnym okresem 1951.

Zarysowujący się od II połowy 1951 r. spadek koniunktury w Stanach Zjednoczonych i zachodnio-europejskich państwach znalazł swój wyraz również w spadku cen hurtowych całego szeregu surowców.

Od początku 1952 r. w większości krajów nastąpił dalszy spadek cen kauczuku, bawełny, wełny, niektórych metali kolorowych, chemikalii, niektórych artykułów żywnościowych, /mięso, ryby, jajka i jarzyny/, tekstylnych i obuwniczych wyrobów i innych.

Jednocześnie ceny hurtowe metali czarnych i urządzeń inwestycyjnych tj. towarów najbardziej związanych ze zbrojeniami w dalszym ciągu rosły, albo pozostawały na wysokim poziomie końca 1951 r.

W Stanach Zjednoczonych ^{nowy indeks} cen hurtowych Ministerstwa Pracy, ogłaszanie którego rozpoczęto w styczniu 1952 na bazie 1947-49 = 100, wskazuje, że w I półroczu 1952 nastąpił **powieź** spadek w porównaniu z II półroczem 1951 r.

Spadek cen hurtowych w I półroczu 1952 r. miał miejsce na towary rolnicze i spożywcze oraz na towary przemysłowe, przy czym jednak ceny wyposażenia przemysłowych utrzymały się na wyższym poziomie niż w II półroczu 1951 r.

W porównaniu z cenami z okresu z przed amerykańskiej agresji na Korei - ogólny poziom cen hurtowych w I półroczu 1952 był wyższy o 13,5%.

Poniższe dane charakteryzują ruch cen hurtowych w Anglii:

	/1930=100/ 1951 II półr.	1 9 5 2 styczeń kwiecień czerwiec		
indeks ogólny	326	335	330	328
żywność i tytoń	260	277	280	283

Ogólny spadek cen hurtowych głównie miał miejsce kosztem spadku cen surowców przemysłowych, Ceny towarów szeroko stosowanych w przemyśle wojennym, jak np. metale czarne, miedź, materiały dla przemysłu elektrotechnicznego i budowy maszyn w dalszym ciągu wzrastały.

Indeks cen hurtowych w Anglii na surowce przemysłowe /30 czerwiec 1949 = 100/

	1951 II półr.	1 9 5 2 styczeń kwiecień czerwiec		
surowce /oprócz opału/	182	182	165	160
materiały dla przem. budowy maszyn	140	143	153	152
materiały dla przem. elektrotechnicznego	158	160	166	168

We Francji spadek cen hurtowych miał miejsce na przestrzeni całego I półrocza 1952.

Indeks cen hurtowych we Francji /1949=100/

	1951 II półr.	1 9 5 2 styczeń kwiecień czerwiec		
indeks ogólny	142,3	152,5	146,3	143,0
żywność	125,4	135,5	129,9	128,2
towary przemysłowe .	143,7	171,3	162,2	165,1

We Włoszech w I półroczu 1952 indeks cen hurtowych spadał w dalszym ciągu.

Indeks cen hurtowych we Włoszech /1938=100/

	1951 II półr.	1 9 5 2 styczeń kwiecień	
indeks ogólny	6.735	6.829	2.494
towary rolnicze	6.070	6.224	6.131
surowce przemysłowe	8.735	8.906	8.124
półfabrykaty	6.237	6.263	5.950
wyroby gotowe	5.738	5.825	5.444

Indeks cen hurtowych w zachodnich Niemczech /1938 = 100/

	1951 II półr.	1 9 5 2 styczeń kwiecień czerwiec		
surowce	254	262	258	264
wyroby gotowe	244	228	228	225
w tym:				
maszyny i wyroby metalowe	190	213	216	218

W Holandii indeks cen hurtowych od stycznia do maja 1952 r. spadł ze 145 do 143 /1948 = 100/. Ten spadek miał miejsce głównie kosztem spadku cen surowców, indeks których zmniejszył się ze 176 - w styczniu, do 169 - w kwietniu. Ceny

hurtowe wyrobów gotowych w tym okresie spadły znacznie mniej, bo tylko ze 141 do 139.

Indeks cen hurtowych w Austrii /marzec 1938=100/

	1951	1 9 5 2		
	II półr.	styczeń	kwiecień	czerwiec
indeks ogólny	798	838	833	842
żywność	705	756	785	808
towary przemy- słowe	968	979	919	905

W Szwajcarii od początku wojny na Korei ceny hurtowe wzrastały, ale znacznie wolniej niż w innych krajach, a ogólna tendencja spadkowa zarysowała się już w połowie 1951 r. W ciągu pierwszych 5 miesięcy 1952 r. indeks ogólny cen hurtowych spadł o 3%.

+ + + +

Spadek cen hurtowych w latach 1951 i 1952 nie doprowadził do znacznego obniżenia się cen detalicznych i kosztów usług. Monopole w celach zabezpieczenia sobie maksymalnych zysków starały się utrzymać ceny detaliczne na wysokim poziomie. Co więcej szereg towarów ogólnej konsumpcji nawet podrożał i w wyniku tego wskaźniki kosztów utrzymania w większości krajów kapitalistycznych w roku 1952 wzrastały lub pozostawały na wysokim poziomie 1951 r.

W Stanach Zjednoczonych indeks kosztów utrzymania Ministerstwa Pracy po przejściowym spadku w lutym 1952 r. zaczął znowu wzrastać głównie na skutek wzrost cen artykułów żywnościowych i podniesienia komornego.

Indeks kosztów utrzymania Ministerstwa Pracy
Stanów Zjednoczonych
/1935-1939=100/

	1 9 5 1		1952
	I półr.	II półr.	I półr.
Wszystkie towary i usługi	184,2	187,1	188,7
w tym:			
żywność	225,7	229,1	230,0
odzież	202,5	206,5	203,2
komorne	134,7	137,8	140,7
opał i światło ..	143,8	144,5	145,1
artykuły domowego użytku	210,8	211,0	206,9

W liczbie artykułów żywnościowych ceny, których zwykowały w Stanach Zjednoczonych znajdują się: chleb, kartofle, jarzyny, tj. podstawowe artykuły odżywiania klasy pracującej. Wzrost cen na żywność i wzrost komornego zniwelowały niewielką zniżkę cen na odzież i w wyniku tego koszt utrzymania w 1952 r. był wyższy niż w roku 1951. W I połowie b.r. koszty utrzymania według oficjalnych indeksów były o 12% wyższe niż w I połowie 1950 r., tj. do amerykańskiej agresji na Koreę i o 2,5% wyższe niż w I półroczu 1951 r.

Pomimo tego, że w I półroczu 1952 ogólna tendencja w Anglii cen hurtowych była spadkowa, to jednak indeks cen detalicznych wzrósł od stycznia do czerwca 1952 r. o 5%, a indeks artykułów

żywnościowych o 9%.

We Francji indeks cen detalicznych ze 135,5 - w II półroczu 1951 wzrósł do 143,1 w 1952 r.

We Włoszech ogólny indeks kosztów utrzymania wzrósł z 4.945 w I półroczu 1951 r. do 5.141 w maju 1952 r. /1938=100/.

W ten sposób stwierdzić należy, że w I półroczu 1952 r. koszty utrzymania wzrosły prawie we wszystkich państwach kapitalistycznych i to głównie na skutek wzrostu cen żywności.

+ + + +

Wzrost kosztów utrzymania w krajach kapitalistycznych spowodował dalszy spadek realnych zarobków klasy pracującej.

W Stanach Zjednoczonych według danych indeksu Związku Zawodowego Elektryków koszty utrzymania w okresie amerykańskiej agresji na Korei wzrosły o 25%, tj. wzrosły dwa razy więcej niż to przedstawiają oficjalne wskaźniki.

Indeks kosztów utrzymania Związku Zawodowego Elektryków

	1950	1951	1952
	I kwartał	styczeń- czerwiec	styczeń- czerwiec
1939 = 100	231	263	289
1950 = 100	100	114	125

Nominalna płaca za godzinę w przemyśle przetwórczym w Stanach Zjednoczonych zwiększyła się w okresie od czerwca 1950 do maja 1952 r. średnio o 13%. W ten sposób wzrost nominalnych płac pozostaje daleko w tyle za wzrostem cen.

W Anglii od początku wojny na Korei nominalna płaca robocza wzrosła /czerwiec 1947 = 100/ ze 109 w czerwcu 1950 roku do 129 w czerwcu 1952 r., podczas gdy indeks cen detalicznych wzrósł ze 114 do 138.

We Włoszech płace robotników w okresie luty - kwiecień 1952 pozostały bez zmiany, podczas gdy indeks kosztów utrzymania stale wzrasta.

Wyścig zbrojeń doprowadza do niebywałego wzbogacenia się monopolii, które uzyskują kolosalne zyski kosztem obrabowanych pracujących swojego kraju i klas robotniczych innych krajów, szczególnie krajów gospodarczo zacofanych.

Dochody korporacji w Stanach Zjednoczonych w I połowie 1952 wynosiły w skali rocznej 41,2 mld. \$ tj. były one o 20% wyższe niż w okresie przed amerykańską agresją na Korei.

W porównaniu z rokiem 1937 dochody te były w I połowie 1952 7 razy wyższe.

W Anglii dochody 1637 towarzystw przemysłowych, które ogłosiły swoje bilanse w I półroczu r.ub., - wzrosły z 898 mln. £. w 1950/51 do 1.048 mln. £. w 1951/52 tj. wzrosły o 16,7%.

+ + + +

W wyniku wyścigu zbrojeń zmniejszyła się produkcja w głównych gałęziach przemysłów pracujących na potrzeby ludności cywilnej i wzrosło bezrobocie. Szczególnie wzrosło ono w takich gałęziach jak włókiennictwo, meblarstwo i innych.

W Stanach Zjednoczonych według danych Ministerstwa Pracy w czerwcu 1952 było bezrobotnych /w tys.ludzi/:

całkowicie bezrobotnych	- 1 818
liczący się jako zatrudnieni ale w rzeczywistości nie pracujący	- 3 532
częściowo bezrobotni	- 8 414
Ogółem całkowicie i częściowo bezrobotnych	13 764

W Anglii, pomimo rozszerzenia się przemysłów zbrojeniowych, w końcu maja b.r. było 518,6 tys. bezrobotnych a łącznie z częściowo bezrobotnymi - około 800 tys. Szczególne znaczne bezrobocie panowało w przemysłach cywilnych. W maju 1952 w przemyśle włókienniczym było 159,6 tys.ludzi bez pracy, w przemyśle budowlanym - 35 tys., spożywczym - 17,5 tys. itd.

We Włoszech liczba bezrobotnych w pierwszych miesiącach b.r. według danych oficjalnych doszła do ponad 2 mln.ludzi.

Klasa pracująca krajów kapitalistycznych ofiarnie walczy z polityką militaryzacji, walczy o poprawę warunków bytu. Walka przyjmuje coraz ostrzejsze formy i większy rozmach.

O ogromnym nasileniu ruchu strajkowego w Stanach Zjednoczonych świadczą poniższe oficjalne dane:

	<u>1951</u>	<u>1952</u>
	<u>styczeń-czerwiec</u>	<u>styczeń-czerwiec</u>
Ilość strajków	2498	2725
Ilość uczestników		
/w tys.robotników/	1090	2150
Ilość praco-dni		
/w tys./	10400	30700

Od czerwca daje się zauważyć wzrost ruchu strajkowego w związku ze strajkami 650 tysięcy robotników metalowców, strajkiem, który trwał prawie dwa miesiące.

W Anglii w ciągu 5 miesięcy 1952 r. strajkowało 156,7 tys.robotników w wyniku czego przedsiębiorcy stracili około 702 tysięcy praco-dni. W maju b.r. przeprowadzono 175 strajków.

We Włoszech tylko w ciągu pierwszych trzech miesięcy br. 538 strajków z 475 tysiącami uczestników. W czerwcu 1952 dwa miliony robotników rolnych przeprowadziło jednodniowy strajk w związku z czym stanęły wszystkie roboty rolne na 24 godzin.

+ + + +

Pogorszenie się położenia krajów kapitalistycznych uwypukla się jeszcze bardziej na tle ogromnych osiągnięć krajów obozu demokracji, pokoju i socjalizmu ze Związkiem Radzieckim na czele.

W pierwszym półroczu 1952 r. w ZSRR trwał w dalszym ciągu potężny wzrost wszystkich gałęzi gospodarki narodowej. Plany produkcji przemysłowej za I i II kwartał 1952 r. zostały wykonane z nadwyżką. Wzrost ogólnej produkcji przemysłu w porównaniu z odpowiadającym okresem ub.r. wynosił w I kwartale 16%, a w II - 11%. Wydajność pracy w tym czasie wzrosła odpowiednio o 10% i 6%. Wykonano planowe zadania obniżenia kosztów własnych produkcji.

Naród sowiecki zwycięsko dokonywał kolosalnych budowli Stalinijskiej epoki na Wołdze, na Donie, Dnieprze i Amu-Darii. W II kwartale 1952 r. zakończono pierwszą z wielkich budowli Komuny - Wołżańsko-Doński kanał im. W.I. LENINA. W ten sposób urzeczywistniło się marzenie wielu stuleci o połączeniu wód dwóch największych rzek kraju, Wołgi i Donu. Poważne osiągnięcia uzyskali też budowniczowie Kujbyszewskiej i Stalingradzkiej stacji hydro-elektrycznych, kanałów Turkmeńskiego i Południowo-Ukraińskiego.

Wielkie osiągnięcia uzyskano także w dziedzinie gospodarstwa rolnego. Kołchozy, staję maszynowo-traktorowe i sowchozy przeprowadziły roboty polne na wysokim poziomie i wykonali zamierzone zadania obsiania pól w ustalonych terminach. W 1952 r. w porównaniu z 1951 r. zwiększono uprawę bawełny, buraka cukrowego i innych roślin technicznych. Rozszerzono zasiewy pasz, co stwarza trwałą bazę dla hodowli bydła. Pogłowienie bydła rogatego w kołchozach w końcu II kwartału 1952 w porównaniu z odpowiadającym okresem 1951 r. wzrosło o 8%, pogłowienie świń o 17%, owiec i kóz - 10%, koni - o 7%. Znacznie wzrosło pogłowienie bydła w sowchozach. Pomyślny rozwój przemysłu i gospodarki rolnej w Związku Radzieckim sprzyjał wzrostowi handlu zagranicznego, zwiększeniu wymiany towarów wewnątrz kraju i znacznemu podwyższeniu się stopy życiowej mas pracujących. Przeprowadzona w kwietniu 1952 r. na mocy postanowienia Rządu i Centralnego Komitetu WKP(b), nowa, pięta z kolei, zniżka państwowych cen detalicznych na towary szerokiej konsumpcji dała ludności czysty zysk w wysokości 28 mld. rubli i przyczyniła się do znacznego zwiększenia sprzedaży towarów w handlu państwowym i spółdzielczym.

W II kwartale 1952 w porównaniu z II kwartałem 1951 r. placówki handlu państwowego i spółdzielczego sprzedały ludności towarów o 11% więcej, a w tym sprzedaż masła i innych tłuszczów zwiększyła się o 22%, sera o 41%, cukru o 28%, wyrobów cukrowniczych o 24%, tkanin jedwabnych o 32%, obuwia skózanego o 16%.

Pokojowa twórcza praca Narodu Związku Radzieckiego odbija się na budżecie państwowym ZSRR. O ile w krajach imperialistycznych wydatki na cele wojenne dochodzą do 80% wszystkich wydatków budżetu, to w Związku Radzieckim ok. 2/3 wydatków budżetowych skierowane jest bezpośrednio na pokojowe budownictwo. Budżet ZSRR zabezpiecza finansowo dalszy wspaniały rozwój całej gospodarki narodowej Związku oraz podniesienie stopy życiowej i poziomu kulturalnego Narodu Związku Radzieckiego.

Masy pracujące Związku Radzieckiego pod genialnym kierownictwem Towarzysza STALINA osiągnęły w I półroczu 1952 r. wielkie zwycięstwa we wszystkich dziedzinach gospodarki narodowej. Robotnicy przemysłu, pracownicy gospodarstw rolnych, inteligencja radziecka natchnione wspaniałym programem dalszego wzrostu potęgi socjalistycznego państwa, nakreślonym w pro-

jękcie dyrektyw XIX Zjazdu Partii podejmują nowe socjalistyczne zobowiązania dotyczące długofalowego wykonania planów produkcyjnych, oszczędności środków państwowych i obniżenia kosztów własnych produkcji. Cały kraj włączył się w socjalistyczne współzawodnictwo dla uczczenia XIX Zjazdu Partii.

Zgodnie z narodowo-gospodarczymi planami pomyślnie rozwijała się gospodarka krajów demokracji ludowej w I półroczu 1952 r.

Wykonanie planów produkcji przemysłowej w I półroczu br. ilustrują poniższe dane /w %/:

	I kwartał	II kwartał
Albania	103,7	100,3
Bułgaria	98,4	100,2
Czechosłowacja	98,1	98,5
Polska	100,3	100,4
Rumunia	102,4	101,8
Węgry	101,7	101,7

Znaczne wyniki w rozwoju gospodarczym osiągnęła Chińska Republika Ludowa. Według wiadomości podanych przez Agencję Sinchua, Chiny Ludowe przekroczyły już najwyższy przedwojenny poziom produkcji przemysłowej.

Podczas gdy kraje kapitalistyczne pomimo zwiększenia produkcji zbrojeniowej powoli staczają się w głęboki kryzys gospodarczy, to gospodarka krajów demokracji ludowej, podobnie jak i Związku Radzieckiego osiąga wysokie tempo wzrostu produkcji przemysłowej, co jest jednym z dowodów wyższości planowej socjalistycznej gospodarki nad gospodarką kapitalistyczną.

W I półroczu 1952 r. produkcja przemysłowa krajów demokracji ludowej znacznie wzrosła jak to widać z poniższych danych:

Wzrost produkcji przemysłowej w europejskich krajach demokracji ludowej

	I kwartał 1952r. w %% do I kwart. 1951r.	II kwartał 1952r. w %% do I kwart. 1951r.
Albania	191	128
Bułgaria	121	119
Czechosłowacja	119	118
Polska	119	120
Rumunia	120	121
Węgry	130	123

W krajach demokracji ludowej szczególnie szybko rozwija się przemysł ciężki. Np. w Czechosłowacji w I półroczu 1952 r. produkcja rudy żelaznej w porównaniu z I półroczem 1951 r. wzrosła o 14%, energii elektrycznej - o 12%, kabli - o 20%, lokomotyw - o 25%, wagonów towarowych - 272%, dźwigów - 53%, i elektrycznego wyposażenia dla kopalń - o 44%. Znacznie wzrosła też produkcja materiałów budowlanych. Szybko wzrasta produkcja głównych gałęzi przemysłu w Rumuńskiej Republice Ludowej. W II kwartale 1952 r. w porównaniu z II kwartałem 1951 r. w Rumunii podwoiła się produkcja koksu me-

talurgicznego, o 12% wzrósł wytop stali, o 17% zwiększyła się produkcja wyrobów walcowanych, o 45% produkcja rur bez szwu, o 32% - ropy naftowej, o 66% - elektromotorów, a produkcja elektrogenatorów wzrosła prawie trzykrotnie. Produkcja przyrządów wiertniczych wzrosła więcej niż o 3,5 raza oraz zwiększyła się znacznie produkcja maszyn rolniczych, chemikalii i materiałów budowlanych. Również w Chińskiej Republice Ludowej, w Polsce, na Węgrzech, w Bułgarii, w Albanii i NRD wzrosła produkcja najważniejszych towarów przemysłowych.

Poważne rezultaty również osiągnięte zostały w gospodarce rolnej krajów demokracji ludowej. W I półroczu 1952 r. sektor socjalistyczny tej gospodarki znacznie okrzepł i rozszerzył się. Zwiększyło się pogłowie bydła i wzrosła produkcyjność uspołecznionej hodowli zwierząt.

Handel zagraniczny krajów demokracji ludowej znacznie wzrósł w II półroczu b.r. do czego przyczyniło się pogłębienie się współpracy pomiędzy krajami obozu pokoju i socjalizmu. Np. udział Związku Radzieckiego w handlu zagranicznym Czechosłowacji wzrósł z 58% w I półroczu 1951 r. do 67,8% w II półroczu 1952 r.

15 lipca b.r. w Pradze została podpisana umowa handlowa pomiędzy Czechosłowacją i Chińską Republiką Ludową, znacznie rozszerzająca ramy detychczasowej współpracy pomiędzy tymi krajami.

Potężnie rozwinął się handel zagraniczny Niemieckiej Republiki Demokratycznej. W 1951 r. obroty handlu zagranicznego NRD wzrosły w porównaniu z 1950 r. - o 60%, a w I półroczu roku bieżącego zaznaczył się dalszy rozwój. W okresie tym ponad 75% handlu zagranicznego NRD przypada na obroty z ZSRR i krajami demokracji ludowej.

Współpraca i pomoc wzajemna krajów obozu socjalistycznego, oparta na założeniach proletariackiego internacjonalizmu, wzrastają i krzepną z każdym dniem.

Na bazie osiągnięć we wszystkich gałęziach gospodarki krajów demokracji ludowej, w wyniku stałego wzrostu wydajności pracy - wzrasta dobrobyt i poziom kulturalny ludności.

Szybkie tempo rozwoju gospodarki krajów obozu pokoju, demokracji i socjalizmu, wzrost dobrobytu narodów tych krajów są dobitnym dowodem kolosalnej przewagi ustroju socjalistycznego, ustroju pomyślnie rozwijającego się, nad gnijącym kapitalizmem, nękanym wewnętrznymi nieuniknionymi przeciwieństwami.

Osiągnięcia krajów obozu socjalizmu są dowodem tego, do jakich bohaterских zrywów jest zdolna klasa robotnicza wyzwolona z kapitalistycznego ucisku.

